

RAPORT SAMOOCENY

OCENA PROGRAMOWA (PROFIL OGÓLNOAKADEMICKI)

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej oceniany kierunek studiów:

Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu; ul. J. Gagarina 11, 87-100 Toruń

Nazwa ocenianego kierunku studiów: Filozofia

1. Poziom/y studiów: I i II
2. Forma/y studiów: studia stacjonarne
3. Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek^{1,2}
Filozofii (obszar: nauki humanistyczne)

---

¹Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych, Dz.U. 2018poz. 1818.

² W okresie przejściowym do dnia 30 września 2019 uczelnie, które nie dokonały przyporządkowania kierunku do dyscyplin naukowych lub artystycznych określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 5 ust. 3 ustawy, podają dane dotyczące dotychczasowego przyporządkowania kierunku do obszaru kształcenia oraz wskazania dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia.

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów

Efekty kształcenia – Filozofia s1 2013/2014

WIEDZA		
K_W01	zna i rozumie na poziomie podstawowym rolę refleksji filozoficznej w kształtowaniu kultury	H1A_W05
K_W02	ma podstawową wiedzę o miejscu i znaczeniu filozofii w relacji do nauk oraz o specyfice przedmiotowej i metodologicznej filozofii	H1A_W01
K_W03	zna podstawową terminologię filozoficzną w języku polskim	H1A_W02
K_W04	ma wiedzę o normach konstytuujących i regulujących struktury i instytucje społeczne oraz o źródłach tych norm, ich naturze, zmianach i drogach wpływania na ludzkie zachowania	H1A_W05, S1A_W05
K_W05	zna podstawową terminologię filozoficzną w wybranym języku obcym	H1A_W02
K_W06	zna zależności między głównymi dyscyplinami filozoficznymi	H1A_W04
K_W07	ma uporządkowaną znajomość i rozumie główne kierunki w obrębie bloków dyscyplin filozoficznych: 1) logika, metafizyka, epistemologia, filozofia umysłu lub 2) etyka, filozofia polityki, filozofia społeczna, lub 3) estetyka, filozofia kultury	H1A_W03 H1A_W04
K_W08	zna i rozumie główne kierunki i stanowiska współczesnej filozofii	H1A_W06
K_W09	zna i rozumie historyczny charakter kształtowania się idei filozoficznych	H1A_W07 H1A_W09
K_W10	zna idee i argumenty wybranych klasycznych autorów filozoficznych na podstawie samodzielnej lektury ich pism	H1A_W04
K_W11	zna ogólne zależności między kształtowaniem się idei filozoficznych a zmianami w kulturze i w społeczeństwie	H1A_W09 S1A_W04
K_W12	ma elementarną wiedzę o relacjach zachodzących między strukturami i instytucjami społecznymi oraz między ich elementami	S1A_W02
K_W13	ma elementarną wiedzę o rodzajach więzi społecznych i o prawidłowościach, którym podlegają	S1A_W03
K_W14	ma elementarną wiedzę o poglądach na struktury i instytucje społeczne oraz o rodzajach więzi społecznych	S1A_W09
K_W15	zna podstawowe metody badawcze i strategie argumentacyjne właściwe dla jednego z bloków głównych dyscyplin filozoficznych: 1) logika, metafizyka, epistemologia, filozofia umysłu lub 2) etyka, filozofia polityki, filozofia społeczna, lub 3) estetyka, filozofia kultury	H1A_W07
K_W16	ma podstawową wiedzę o obecności idei filozoficznych w dziełach polskiej kultury i o zaangażowaniu filozofów w życie kulturalne kraju	H1A_W09
K_W17	zna metody interpretacji tekstu filozoficznego	H1A_W07
K_W18	wykorzystuje narzędzia wyszukiwawcze ukierunkowane na dziedziny filozoficzne	H1A_U02
K_W19	zna zasady publikacji tekstu filozoficznego i ma podstawowe informacje o odbiorcach literatury filozoficznej	H1A_U08
UMIEJĘTNOŚCI		
K_U01	wyszukuje, analizuje, ocenia, selekcjonuje i wykorzystuje informacje ze źródeł pisanych i elektronicznych	H1A_U02
K_U02	samodzielnie zdobywa wiedzę	H1A_U03
K_U03	czyta i interpretuje tekst filozoficzny	H1A_U03 H1A_U05
K_U04	śłucha ze zrozumieniem ustnej prezentacji idei i argumentów filozoficznych	H1A_U04
K_U05	poprawnie stosuje poznaną terminologię filozoficzną	H1A_U04
K_U06	trafnie definiuje pojęcia języka potocznego i poprawnie projektuje definicje własnych terminów używanych we własnych wypowiedziach	H1A_U04
K_U07	analizuje argumenty filozoficzne, identyfikuje ich kluczowe tezy i założenia	H1A_U05 H1A_U03
K_U08	wykrywa zależności między tezami badanych pisemnych i ustnych wypowiedzi filozoficznych	H1A_U02

K_U09	zna podstawy logiki oraz typowe strategie argumentacyjne	H1A_U05
K_U10	uzasadnia i krytykuje uogólnienia w świetle dostępnych świadectw empirycznych	H1A_U06
K_U11	przytacza główne tezy badanych wypowiedzi filozoficznych, stosownie do ich istotności	H1A_U06
K_U12	wykrywa proste zależności między kształtowaniem się idei filozoficznych a procesami społecznymi i kulturalnymi	H1A_U06
K_U13	formułuje w mowie i na piśmie problemy filozoficzne, stawia tezy oraz artykułuje własne poglądy w sprawach społecznych i światopoglądowych	H1A_U07 H1A_U08 H1A_U09
K_U14	pisze proste rozprawki z samodzielnym doбором literatury	H1A_U01 H1A_U08
K_U15	samodzielnie tłumaczy z języka polskiego na wybrany język obcy prosty tekst filozoficzny	H1A_U01 H1A_U10
K_U16	samodzielnie tłumaczy z wybranego języka obcego na język polski średnio trudny tekst filozoficzny	H1A_U01 H1A_U10
K_U17	dobiera strategie argumentacyjne, na poziomie elementarnym konstruuje krytyczne argumenty, formułuje odpowiedzi na krytykę	H1A_U06 H1A_U07
K_U18	identyfikuje normatywne ugruntowanie różnych instytucji społecznych oraz normatywne uwarunkowania różnych zjawisk społecznych	S1A_U05
K_U19	prowadzi na poziomie podstawowym pracę badawczą pod kierunkiem opiekuna naukowego lub kierownika zespołu badawczego	H1A_U04 H1A_U05
K_U20	rozumie odmienne postrzeganie życia społecznego przez osoby pochodzące z różnych środowisk i kultur	H1A_U07
K_U21	rekonstruuje i konstruuje różnego rodzaju argumentacje, odwołując się do podstawowych przesłanek normatywnych danego stanowiska lub do założeń światopoglądowych bądź wyobrażeń kulturowych	H1A_U06 H1A_U09
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_K01	zna zakres posiadanej przez siebie wiedzy i posiadanych umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się i rozwoju zawodowego	H1A_K01 H1A_K06
K_K02	jest otwarty na nowe idee i gotów do zmiany opinii w świetle dostępnych danych i argumentów	H1A_K01
K_K03	na podstawie twórczej analizy nowych sytuacji i problemów samodzielnie formułuje propozycje ich rozwiązania	H1A_K03
K_K04	samodzielnie podejmuje i inicjuje proste działania badawcze	H1A_K03
K_K05	efektywnie organizuje własną pracę i krytycznie ocenia jej stopień zaawansowania	H1A_K02
K_K06	rozumie problematykę etyczną związaną z odpowiedzialnością za trafność przekazywanej wiedzy, z uczciwością naukową oraz rzetelnością i uczciwością w sytuacji prowadzenia sporu filozoficznego	H1A_K04
K_K07	wykazuje motywację do zaangażowanego uczestnictwa w życiu społecznym	H1A_K05
K_K08	ma świadomość znaczenia europejskiego dziedzictwa filozoficznego dla rozumienia wydarzeń społecznych i kulturalnych	H1A_K04
K_K09	ma świadomość znaczenia refleksji humanistycznej dla kształtowania się więzi społecznych	H1A_K03

Efekty kształcenia – Filozofia s2 2013/2014

WIEDZA		
K_W01	ma wszechstronną znajomość i dogłębne rozumienie roli refleksji filozoficznej w kształtowaniu kultury	H2A_W05
K_W02	ma rozszerzoną wiedzę o miejscu i znaczeniu filozofii w relacji do innych nauk oraz o specyfice przedmiotowej i metodologicznej filozofii	H2A_W01
K_W03	zna i rozumie zależności między filozofią i naukami na poziomie umożliwiającym interdyscyplinarną i multidyscyplinarną pracę ze specjalistami z innych dziedzin nauki	H2A_W05
K_W04	zna podstawową terminologię filozoficzną w języku polskim z głównych subdyscyplin filozoficznych	H2A_W02
K_W05	ma szeroką wiedzę o normach konstytuujących i regulujących struktury i instytucje społeczne oraz o źródłach tych norm, ich naturze, zmianach i drogach wpływania na	H2A_W05 S2A_W06

	ludzkie zachowania	
K_W06	rozumie wpływ norm na kształt życia indywidualnego i społecznego	S2A_W06
K_W07	zna terminologię wybranej subdyscypliny filozoficznej w wybranym języku obcym	H2A_W02
K_W08	zna i rozumie zależności między głównymi subdyscyplinami filozoficznymi	H2A_W04
K_W09	ma usystematyzowaną znajomość głównych kierunków podstawowych subdyscyplin filozoficznych oraz rozumie zależności zachodzące między tymi kierunkami	H2A_W03 H2A_W04
K_W10	wszechstronnie zna i dogłębnie rozumie wybrane kierunki i stanowiska współczesnej filozofii w zakresie jednego bloku głównych subdyscyplin filozoficznych: 1) logika, metafizyka, epistemologia, filozofia umysłu lub 2) etyka, filozofia polityki, filozofia społeczna, lub 3) estetyka, filozofia kultury	H2A_W06 H2A-W07
K_W11	wszechstronnie zna i dogłębnie rozumie poglądy wybranego wiodącego autora filozoficznego lub bieżący stan badań w zakresie wybranej problematyki filozoficznej	H2A_W04
K_W12	zna historyczny rozwój wielu wiodących idei filozoficznych na poziomie umożliwiającym specjalizację w obrębie filozofii lub nauk społecznych	H2A_W07 H2A_W09
K_W13	ma szeroką znajomość i rozumie zależności między kształtowaniem się idei filozoficznych a zmianami w kulturze i w społeczeństwie	H2A_W09 S2A_W04
K_W14	ma poszerzoną wiedzę o relacjach zachodzących między strukturami i instytucjami społecznymi oraz między ich elementami	S2A_W02
K_W15	ma wiedzę o rodzajach więzi społecznych (rodzinnych, towarzyskich, kulturowych, zawodowych, organizacyjnych, terytorialnych, ekonomicznych, politycznych, prawnych) i o prawidłowościach, którym one podlegają	S2A_W04
K_W16	ma pogłębioną wiedzę o poglądach na struktury i instytucje społeczne oraz o rodzajach więzi społecznych w odniesieniu do wybranych aspektów życia społecznego	S2A_W09
K_W17	ma gruntowną znajomość metod badawczych i strategii argumentacyjnych wybranej subdyscypliny filozoficznej	H2A_W07
K_W18	ma gruntowną znajomość metod interpretacji tekstu filozoficznego	H2A_W07
K_W19	zna profesjonalne narzędzia wyszukiwawcze ukierunkowane na dziedziny filozoficzne, ze szczególnym uwzględnieniem wybranej dyscypliny filozoficznej i jej problematyki	H2A_U08
K_W20	zna i rozumie filozoficzne podstawy kultury oraz zna i rozumie fundamentalną rolę, jaką idee filozoficzne odgrywają w powstawaniu dzieł i instytucji kultury	H2A_W09
UMIEJĘTNOŚCI		
K_U01	wyszukuje, analizuje, ocenia, selekcjonuje i integruje informacje ze źródeł pisanych i elektronicznych	H2A_U01
K_U02	samodzielnie zdobywa wiedzę i poszerza umiejętności badawcze oraz planuje projekty badawcze	H2A_U03
K_U03	twórczo wykorzystuje wiedzę filozoficzną i metodologiczną w formułowaniu hipotez i konstruowaniu krytycznych argumentacji	H2A_U01 H2A_U06
K_U04	samodzielnie interpretuje tekst filozoficzny, komentuje i konfrontuje tezy pochodzące z różnych tekstów	H2A_U02 H2A_U06
K_U05	analizuje złożone argumenty filozoficzne, identyfikuje składające się na nie tezy i założenia, ustala zależności logiczne i argumentacyjne między tezami	H2A_U06 H2A_U04
K_U06	określa stopień doniosłości (relewancji) stawianych tez dla badanego problemu lub argumentacji	H2A_U02
K_U07	wykrywa złożone zależności między kształtowaniem się idei filozoficznych a procesami społecznymi i kulturalnymi oraz określa relacje między tymi zależnościami	H2A_U05
K_U08	identyfikuje typowe strategie argumentacyjne w wypowiedziach ustnych i pisemnych	H2A_U08
K_U09	ujawnia wady i błędy logiczne wypowiedzi ustnych i pisemnych oraz określa wpływ tych wad i błędów na perswazyjność argumentów	H2A_U08
K_U10	precyzyjnie formułuje w mowie i na piśmie złożone problemy filozoficzne, stawia tezy i krytycznie je komentuje	H2A_U09 H2A_U10
K_U11	pisze opracowania monograficzne na podstawie samodzielnie dobranej literatury, stosując oryginalne podejścia i uwzględniając nowe osiągnięcia w zakresie filozofii	H2A_U01 H2A_U07 H2A_U09 H2A_U11
K_U12	samodzielnie tłumaczy z języka polskiego na wybrany język obcy własny tekst filozoficzny	H2A_U01 H2A_U11
K_U13	samodzielnie tłumaczy z wybranego języka obcego na język polski trudny tekst filozoficzny	H2A_U01 H2A_U11
K_U14	dobiera i tworzy strategie argumentacyjne, konstruuje zaawansowane krytyczne	H2A_U02

	argumenty, formułuje wszechstronne odpowiedzi na krytykę	H2A_U06 H2A_U10
K_U15	stawia i bada hipotezy dotyczące normatywnego ugruntowania różnych instytucji społecznych oraz normatywnych uwarunkowań różnych zjawisk społecznych	S2A_U05
K_U16	prowadzi, we współpracy z innymi profesjonalistami, samodzielną pracę badawczą, umożliwiającą rozwój naukowy i podnoszenie kwalifikacji profesjonalnych	H2A_U04 H2A_U08
K_U17	rekonstruuje i konstruuje argumentacje z perspektywy różnych stanowisk filozoficznych, uwzględniając właściwe każdemu z nich typy argumentacji i dostrzegając zachodzące między nimi zbieżności i różnice	H2A_U10 H2A_U08 H2A_U11
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_K01	zna zakres posiadanej przez siebie wiedzy i posiadanych umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się i rozwoju zawodowego	H2A_K01 H2A_K06
K_K02	samodzielnie podejmuje i inicjuje działania profesjonalne; planuje i organizuje ich przebieg	H2A_K02
K_K03	dostrzega i formułuje problemy etyczne związane z własną pracą badawczą i publikacyjną odpowiedzialnością przed współpracownikami i innymi członkami społeczeństwa oraz wykazuje aktywność w rozwiązywaniu tych problemów	H2A_K04
K_K04	uczestniczy w życiu społecznym i kulturalnym, interesuje się nowatorskimi koncepcjami filozoficznymi w powiązaniu z innymi częściami życia kulturalnego i społecznego	H2A_K05
K_K05	aktywnie uczestniczy w działaniach na rzecz zachowania dziedzictwa filozoficznego i wykorzystywania go w rozumieniu wydarzeń społecznych i kulturalnych	H2A_K06
K_K06	ma pogłębioną świadomość znaczenia refleksji humanistycznej dla formowania się więzi społecznych	H2A_K06

Skład zespołu przygotowującego raport samooceny

Imię i nazwisko	Tytuł lub stopień naukowy/stanowisko/funkcja pełniona w uczelni
Krzysztof Abriszewski	Dr hab., prof. UMK, dyrektor IF UMK
Piotr Domeracki	Dr, z-ca dyrektora IF UMK ds. dydaktycznych
Aleksandra Derra	Dr hab., prof. UMK
Marta Chojnacka	Dr
Marcin Jaranowski	Dr hab.
Zbigniew Nerczuk	Dr hab., prof. UMK

Prezentacja uczelni i jednostki

Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu jest uczelnią publiczną, kształcąca na 17 wydziałach w Toruniu i Bydgoszczy około 22 tysięcy studentów, w tym 800 cudzoziemców. Oferta dydaktyczna jest bogata i różnorodna: od kierunków medycznych, prowadzonych przez Collegium Medicum im. L. Rydygiera w Bydgoszczy, poprzez studia techniczne, ścisłe, przyrodnicze, prawne, ekonomiczne, filologiczne, historyczne, społeczne, aż po filozofię, teologię i kierunki artystyczne.

W roku akademickim 2018/2019 UMK oferuje 113 kierunków studiów, w tym 90 kierunków studiów pierwszego stopnia, 60 – drugiego stopnia, 14 kierunków studiów jednolitych magisterskich oraz 11 kierunków prowadzonych w języku angielskim oprócz filologii angielskich. Uczelnia prowadzi też 60 rodzajów studiów podyplomowych oraz 25 doktoranckich oraz dwa w ramach projektów: w kampusie toruńskim Interdyscyplinarne Studia Doktoranckie – Interdyscyplinarna Szkoła Doktorancka „Academia Copernicana” oraz w Collegium Medicum na Wydziale Lekarskim – Interdyscyplinarne Anglojęzyczne Studia Doktoranckie o Zasięgu Międzynarodowym. W toruńskiej uczelni stopnie naukowe doktora można uzyskać w 28 dyscyplinach, a doktora habilitowanego w 23 – w tym w zakresie socjologii.

56 kierunków otrzymało akredytację Polskiej Komisji Akredytacyjnej, sześć kierunków uzyskało akredytację rozmaitych komisji środowiskowych, pięć wydziałów uzyskało akredytację instytucjonalną, zaś Wydział Nauk Ekonomicznych i Zarządzania zdobył dwie akredytacje międzynarodowe. Na uczelni obowiązuje wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia i organizacji pracy „System Doskonałości Akademickiej”, odnoszący się do wszystkich obszarów funkcjonowania uniwersytetu i wszystkich rodzajów studiów, skonstruowany tak aby być praktycznym narzędziem umożliwiającym ciągłe doskonalenie.

Instytut Filozofii UMK rozpoczął działalność w roku 1991, ale należy podkreślić, że – tak jak cały Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu (funkcjonujący od roku 1945) jest – z powodów historycznych – bezpośrednim spadkobiercą dziedzictwa Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie. Na szczególne wyróżnienie zasługuje rola, jaką w toruńskim ośrodku filozoficznym odegrali profesorowie Tadeusz Czeżowski oraz Henryk Elzenberg.

Przełomowym momentem w rozwoju Instytutu było – obok uruchomienia studiów z filozofii – zorganizowanie VI Ogólnopolskiego Zjazdu Filozoficznego we wrześniu 1995 roku – pierwszego po transformacji ustrojowej i jak dotąd największego – wzięło w nim udział 800 uczestników – spotkania środowiska polskich filozofów. Od tego momentu Instytut Filozofii, dzięki konsekwentnemu rozwojowi badań naukowych pracowników oraz poszerzaniu oferty dydaktycznej stał się równoprawnym partnerem najważniejszych ośrodków filozoficznych w kraju.

IF UMK wchodzi w skład powstałego wraz z całym uniwersytetem w 1945 roku Wydziału Humanistycznego. Obecnie, oprócz filozofii (studia I, II i III stopnia) na Wydziale są uruchomione studia z socjologii, psychologii, kognitywistyki, medioznawstwa, i Międzyobszarowe Indywidualne Studia Humanistyczno-Społeczne. Wydział harmonijnie łączy w sobie nauki społeczne i humanistyczne. Pracownicy Wydziału prowadzą badania na wysokim poziomie, czego efektem było przyznanie WH UMK kategorii naukowej A+ w 2013 roku oraz kategorii A w 2017 roku przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

1. Program studiów filozoficznych na UMK oraz kadra prowadząca te studia, złożona z nauczycieli akademickich (a także bardzo dobrych badaczy reprezentujących różnorodne subdyscypliny filozoficzne), realizują zgodne ze strategią UMK na lata 2011-20 (Załączniki nr 1.1, 1.2, 1.3, 1.4 i 1.5 – Uchwały Senatu określające cele strategiczne UMK oraz dokumenty przedstawiające treść Strategii Rozwoju UMK) między innymi: tworzenie oryginalnej oferty edukacyjnej zgodnej z ideą Procesu Bolońskiego, stworzenie odpowiednich warunków dla podejmowania projektów badawczych, zwiększenie liczby studentów z zagranicy oraz wyjazdów studentów UMK na programy stypendialne i wreszcie zapewnienie wysokiej jakości nauczania.

Koncepcja kształcenia na studiach filozoficznych zgodna jest również z misją i strategią rozwoju jednostki opisaną w dokumencie Strategia Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu na lata 2012-2020 (Załącznik nr 1.6) i wpisuje się w cele szczegółowe tam zawarte. Można wśród nich wymienić, takie kwestie jak:

- a. Umocnienie pozycji WH wśród czołowych polskich ośrodków zapewniających najwyższą jakość kształcenia w zakresie humanistyki i nauk społecznych oraz zwiększenie umiędzynarodowienia studiów;
  - Potwierdzeniem utrzymywania najwyższych standardów badawczych w Instytucie Filozofii było uzyskanie przez Wydział Humanistyczny, którego IF jest częścią, kategorii A+ w roku 2013 (ocena parametryczna za lata 2009-2012) oraz kategorii A w roku 2017 (ocena parametryczna za lata 2013-2016).
  - W ramach dbania o wysokie standardy kształcenia Instytut Filozofii oferuje na kierunku filozofia szereg kursów w języku angielskim zarówno dla studentów polskich, jak i studentów studiujących w ramach programu ERASMUS Plus). Jest w tym obszarze wiodącą jednostką w strukturze całego Uniwersytetu (zob. listę kursów ogólnouniwersyteckich w języku angielskim oferowanych na UMK w r. ak. 2018/19 w załączniku 1-7).
- b. Poprawa atrakcyjności studiów, w tym: uatrakcyjnienie oferty edukacyjnej przez wykorzystywanie naturalnej interdyscyplinarności filozofii. Od lat IF UMK oferuje studentom kształcenie ze szczególnym uwzględnieniem czterech szeroko zakreślanych obszarów filozofii: (1) historii filozofii, (2) etyki, (3) filozofii współczesnej ze szczególnym akcentem kładzionym na jej stronie „praktycznej” – filozofii kultury, polityki, studiach nad nauką i techniką oraz (4) logiki. Obok kanonu, IF UMK oferuje możliwość poszerzania wiedzy i umiejętności przez dodatkowe zajęcia w ramach tych obszarów. W zależności od aktualnego porządku prawnego oraz kontekstu społeczno-kulturalnego, oferty te przyjmowały formę specjalności, ścieżek specjalizacyjnych lub pakietów zajęć do wyboru. Różnorodność oferty wzmacniają szerokie zainteresowania kadry oraz częste interdyscyplinarne zaplecze. Ponadto IF tradycyjnie już otwiera liczne zajęcia służące pogłębianiu kompetencji w posługiwaniu się językiem obcym – translatoria, analizę tekstów w języku obcym, zajęcia prowadzone w jęz. angielskim.
- c. Zwiększenie przenikania wyników pracy naukowej do społecznej i kulturowej praktyki w takim zakresie, w jakim zarówno badania filozoficzne, jak i proces kształcenia mają charakter kulturotwórczy. Pracownicy IF UMK czynnie włączają się w życie kulturalne, do czego również zachęcają studentów. Pośród tego typu działań można wskazać regularnie organizowane spotkania dyskusyjne wokół filmów w

Centrum Sztuki Współczesnej, w kawiarni kulturalnej „Wejściówka”, wieloletnią współpracę z Dworem Artusa, współpracę z Bydgoskim Forum Obywatelskim, aktywność kół naukowych w IF, w tym spotkania organizowane poza murami uczelni, coroczną obecność pracowników, doktorantów i studentów IF na Toruńskim Festiwalu Nauki i Sztuki, w tym organizowanie gier edukacyjnych (terenowych, fabularnych), stałą współpracę o charakterze edukacyjnym poza uczelnią – ze szkołami średnimi, Uniwersytetem Dziecięcym, a także organizowanie Olimpiady Filozoficznej (dodatkowe informacje na ten temat w Kryterium 6).

- d. Wzmocnienie konkurencyjności absolwentów na rynku pracy przez kreowanie proaktywnych postaw i wrażliwości na otoczenie kulturalne. Filozofia jako dyscyplina nie wytwarza bezpośrednio kompetencji nakierowanych na jedno określone ulokowane na rynku pracy, jeśli nie liczyć oczywiście nauczyciela filozofii w szkole oraz filozofa akademickiego. Niemniej, jest w stanie wykształcić i wzmocnić szereg tzw. miękkich kompetencji. Służyć temu mają kameralna forma zajęć intensyfikująca komunikacyjne zaangażowanie studentów, stymulujące aktywną postawę działania kół naukowych, zachęcanie studentów do uczestniczenia w imprezach kulturalnych (przy faktycznej stałej ich obecności np. na spotkaniach w Centrum Sztuki Współczesnej, czy podczas Czwartków z Filozofią w Dworze Artusa).

2. Związki między kształceniem na kierunku filozofia i prowadzoną na uczelni działalnością naukową można podzielić na trzy grupy: a. realizowanie prac badawczych w danym obszarze przekłada się na zajęcia poświęcone wybranej poddziedzinie filozofii; b. treści i wyniki prac badawczych przekładają się na treści poruszane na rozmaitych zajęciach; c. przykład i opracowanie materiałów źródłowych, co przekłada się na specjalistyczne kształcenie językowe:

a. Zajęcia kursowe na kierunku filozofia są prowadzone przez osoby specjalizujące się w danym obszarze badań, nawet wtedy, gdy w grę wchodzi kurs o charakterze podstawowym dla danego obszaru. Tym samym specjalizacja badawcza pracowników staje się również specjalizacją dydaktyczną, a przenoszenie treści badań na treści zajęć z odpowiednim ich dostosowaniem jest naturalnym procesem (załącznik 1-8: Zestawienie zajęć prowadzonych przez pracowników IF UMK na kierunku filozofia z wybranymi publikacjami).

b. Treści badań prowadzonych przez pracowników przenikają również do treści zajęć o tyle, że w ramach danych kursów prowadzący planują tematy związane z własnymi badaniami. W szerszej skali taki charakter mają zgłaszane zajęcia do wyboru (zarówno wykłady, jak i konwersatoria) oraz zajęcia ogólnouniwersyteckie (załącznik 1.9: Lista przykładowych powiązań treści i efektów uczenia się z wynikami pracy naukowej pracowników IF UMK).

c. Znaczną część kształcenia, zwłaszcza na starszych latach (drugi i trzeci stopień) wypełniają zajęcia językowe, których uczestnicy nie tylko nabywają zaawansowane kompetencje językowe, ale przede wszystkim uczą się analizy tekstów filozoficznych w języku obcym oraz translacji tekstu obcojęzycznego na język polski. Zajęcia te obejmują zarówno teksty historyczne, jak i współczesne. Wynikiem zajęć translacyjnych są po pierwsze publikacje przełożone zbiorowo w ramach zajęć, po drugie publikacje przekładów przygotowane przez osoby, które wcześniej kształciły się na tego typu zajęciach i na dalszych etapach studiowania (np. studenci trzeciego stopnia) są w stanie podjąć tego typu prace znacznie bardziej samodzielnie (np. jedynie konsultując finalny rezultat z redaktorem naukowym, bez konieczności sprawdzania przekładu w toku pracy) – załącznik 1.10 przedstawia rezultaty prac translacyjnych.

3. Przygotowane nowe wersje programów studiów na kierunku filozofia są konsultowane z interesariuszami zewnętrznymi, tj. instytucjami, z którymi IF UMK współpracuje (zob. Kryterium 6) oraz współtworzone z interesariuszami wewnętrznymi (tj. studentami). Należy przy tym podkreślić, że długotrwała współpraca z instytucjami kultury, jak Centrum Sztuki Współczesnej, Dwór Artusa, obecnie również Książnica Miejska, organizowanie od wielu lat Olimpiady Filozoficznej oraz podtrzymywane kontakty z nauczycielami, którzy dokształcali się w IF UMK w ramach studiów podyplomowych dają możliwość stałego, częstego, choć niesformalizowanego konsultowania kierunków zmian, uwrażliwiają także władze IF UMK na oczekiwania kierowane pod adresem środowiska akademickiego.

Warto też dodać, że dnia 4.10.2016 UMK podpisał z Urzędem Miasta Torunia dokument porozumienia o współpracy pomiędzy Wydziałem Humanistycznym UMK a Urzędem Miasta Torunia (Załącznik 1.11 – Porozumienie o współpracy).

Na uwagę zasługują również dynamiczne konsultacje z podmiotami przyjmującymi na praktyki studentów studiów drugiego stopnia. Praktyki odbywają się w rozmaitych instytucjach (zob. Kryterium 2), głównie w instytucjach kultury.

4. Studia filozoficzne przeznaczone są dla osób ciekawych świata, krytycznych i niepokornych, uczą samodzielnego myślenia, selekcjonowania informacji, analizowania i rozumienia tekstów, prowadzenia dyskusji, formułowania i uzasadniania swoich własnych przekonań.

Absolwent/ka posiada wiedzę i umiejętności w zakresie podstaw wykształcenia filozoficznego to jest historii filozofii, logiki, ontologii, teorii poznania oraz etyki. Ma znajomość innych dyscyplin filozoficznych i aktualnego stanu badań w poszczególnych dyscyplinach. Stosownie do wybranego seminarium dyplomowego zna konkretne tradycje filozoficzne, koncepcje i szczegółowe zagadnienia. Posiada umiejętność samodzielnej analizy, prezentacji i interpretacji tekstów filozoficznych, rozumienia i tłumaczenia tekstów obcojęzycznych, a także twórczego i krytycznego myślenia oraz formułowania, przedstawiania i uzasadniania własnych poglądów. Podejmuje samodzielne poszukiwania światopoglądowe i etyczne, tworzy własny obraz świata i identyfikowania problemów i wyzwań współczesności.

Absolwent/ka posiada wiedzę umożliwiającą pracę w szeroko rozumianych instytucjach kultury, m.in. jako redaktor, dziennikarz, komentator, publicysta, organizator i animator życia kulturalnego itp. Aktualna wiedza na temat tendencji rozwojowych współczesnych mediów i ich roli w różnych aspektach funkcjonowania współczesnego społeczeństwa informacyjnego daje mu/jej możliwość podjęcia pracy związanej z organizacją, funkcjonowaniem i zarządzaniem nowymi mediami oraz w zawodach związanych z public relations i zarządzaniem zasobami ludzkimi (HR). Posiada umiejętności pozwalające na samodzielne podejmowanie decyzji w sytuacjach kryzysowych, a także rozwiązywanie trudnych problemów zawodowych.

5. Ogólna koncepcja kształcenia filozoficznego w IF UMK stanowi połączenie edukacji z zakresu filozoficznego kanonu z edukacją w zakresach, które charakteryzują IF UMK jako środowisko badawcze. Ta pierwsza część standardowo – na przestrzeni lat i rozmaitych konstrukcji programów studiów – jest realizowana w formie pakietu kanonicznych przedmiotów obowiązkowych obejmujących m.in. kolejne etapy historii filozofii, etykę, estetykę, antropologię filozoficzną, teorię poznania, ontologię, filozofię polityki, metodologię, filozofię nauki, filozofię kultury. Ten typ kształcenia dominuje na studiach pierwszego stopnia. Drugi zakres na przestrzeni kolejnych programów był zwłaszcza realizowany w formie osobnych dróg studiowania – specjalizacji, specjalności, obecnie w trybie już

zamykanym w formie ścieżek specjalizacyjnych, zaś od roku akademickiego 2019/2020 głównie w formie zajęć do wyboru.

W tym drugim zakresie, gdzie edukacja odzwierciedla lokalne specjalizacje badawcze chodzi o szczególnie silną reprezentację pewnych grup tematycznych. Są to (podane poniżej przykłady przywołują zajęcia realizowane w roku akademickim 2018/2019):

a. Historia filozofii połączona z silnym akcentem na kompetencje językowe i translatorskie, zwłaszcza zaś historia filozofii nowożytnej. Przykładowe przedmioty obejmują tutaj zajęcia translatorskie i analizę tekstów filozoficznych w zakresie filozofii nowożytnej, konwersatorium z filozofii Kierkegaarda, czy wykład z polskiej filozofii dziejów.

b. Filozofia współczesna ze szczególnym akcentem położonym po stronie filozofii praktycznej, teorii jako praktyki społecznej oraz ścisłego powiązania filozofii z innymi dyscyplinami nauki. Przykładowe zajęcia obejmują: wykład z teorii krytycznych, filozofię egzystencjalną, wykład „Feminizm: teorie i zastosowania”, konwersatorium nt. sfery publicznej, kurs „Filozofia jako sposób życia”, czy też zajęcia poświęcone analizie gier wideo (Gry wideo – teorie, analizy, konteksty).

c. Z powyższym zakresem wiąże się to, co w literaturze określa się niekiedy mianem „toruńskiej szkoły konstruktywizmu”, obejmującej studia nad nauką i techniką, filozofię kultury, sięgającej też do socjologii wiedzy i teorii polityki. Przykładowe zajęcia obejmują: wykład „Zmiana klimatyczna i marazm antropocenu”, kursy prowadzone w języku angielskim, jak „Gender Problem in Science” czy „Actor-Network Modernity and Capitalism”, współczesną filozofię kultury oraz wykład z transhumanizmu.

d. Czwarty zakres to etyka. Zakład Etyki Instytutu Filozofii kojarzony jest m.in. z badaniami dotyczącymi szeroko rozumianego problemu zła oraz języka moralności. Przykładowe zajęcia to m.in.: zaawansowane konwersatorium „Etyka II”, konwersatorium „Etyka sytuacyjna a problem zła”, wykład ogólnouniwersytecki na temat filozofii zła, wykład z bioetyki, czy też wykład ogólnouniwersytecki „Cnoty, przywary, wciórności, wartości – o ewolucji języka etyki i moralności”.

6. Efekty kształcenia/uczenia dla kierunku filozofia odzwierciedlają charakter kierunku i nabywane na nim kompetencje w wymiarze wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych i są spójne z efektami kształcenia/uczenia dla obszaru kształcenia, poziomu i profilu ogólnoakademickiego, do których kierunek został przyporządkowany. Zostały one opracowane z uwzględnieniem wytycznych zawartych w KRK. Efekty programowe (dla studiów I i II stopnia) zostały sporządzone z przyporządkowaniem do grup przedmiotów, zaś efekty przedmiotowe stanowią uszczegółowienie efektów kierunkowych. Tabele z kierunkowymi efektami kształcenia zostały określone w Uchwale Senatu UMK nr 32 z dnia 24 kwietnia 2012 roku w sprawie określenia efektów kształcenia dla kierunków studiów wyższych prowadzonych w Uniwersytecie Mikołaja Kopernika (Załącznik 1.12) i Załączniku 5.1 do tej Uchwały (Załącznik 1.13). Obowiązujące matryce efektów kształcenia dla filozofii I i II stopnia zostały przedstawione na początku niniejszego raportu .

Efekty kształcenia na kierunku filozofia I stopnia na poziomie wiedzy i umiejętności pozwalają absolwentom/absolwentkom kierunku filozofia na zdobycie szczegółowej wiedzy o specyfice przedmiotowej i metodologicznej filozofii i jej relacji do innych nauk (K_W02), wiedzy o kierunkach filozoficznych, terminologii filozoficznej (K_W03, K_W05, K_W06), w tym w języku obcym (K_W05), znajomości kierunków i metod w obrębie podstawowych subdyscyplin filozoficznych, historycznie i obecnie (K_W07, K_W08, K_W09, K_W10, K_W15) oraz na jej zastosowanie w samodzielnej nauce i we własnej pracy badawczej (K_U13, K_U14, K_U19), włączając w to pracę na tekstach obcojęzycznych i pracę translacyjną (K_U15, K_U16). Jednocześnie w szerszej perspektywie umożliwiają zdobycie wiedzy na temat roli refleksji filozoficznej w kształtowaniu kultury (K_W01, K_W16) i

dynamiki życia społecznego (K_W04, K_W11, K_W12, K_W13, K_W14) oraz ich zrozumienie (K_U12, K_U18, K_U20). Ponadto pozwalają wykształcić i wzmocnić szereg tzw. miękkich kompetencji związanych z prowadzeniem argumentacji, analizowaniem, interpretowaniem, pogłębionym rozumieniem tekstów, samodzielnym wyszukiwaniem informacji z wykorzystaniem dostępnych narzędzi badawczych oraz znajomości zasad publikacji tekstów (K_W15, K_W17, K_W18, K_W19; K_U01, K_U02, K_U03, K_U04, K_U05, K_U06, K_U07, K_U08, K_U09, K_U11) oraz wykorzystać je do twórczego i krytycznego myślenia oraz formułowania, i uzasadniania własnych poglądów (K_U10, K_U13, K_U17, K_U21). W efekcie pozwala to na uzyskanie szeregu kompetencji społecznych jak krytyczna świadomość zakresu własnej wiedzy i umiejętności (K_K01, K_K05), otwartość na nowe idee (K_K02), samodzielne rozwiązywanie problemów (K_K03), efektywne organizowanie własnej pracy badawczej (K_K04), etyczna i społeczna odpowiedzialność związana z posiadaną wiedzą i umiejętnościami (K_K06, K_K07, K_K08, K_K09).

W efektach kształcenia na kierunku filozofia II stopnia uwidacznia się ukierunkowanie na pogłębianie wiedzy filozoficznej (K_W02, K_W04, K_W09, K_W11, K_W12), rozumienie jej w stopniu poszerzonym i pogłębionym z wykorzystaniem znajomości języków obcych oraz zaawansowanych metod badawczych (K_W07, K_W08, K_W10, K_W17, K_W18, K_W19, K_U01, K_U05, K_U06, K_U08, K_U09, K_U17), zdobywanie wiedzy umożliwiającej pracę interdyscyplinarną i współpracę z innymi dyscyplinami (K_W03, K_U16); na samodzielność i kreatywność we własnej pracy badawczej (K_K01, K_K02) oraz twórcze wykorzystanie wiedzy, by samodzielnie formułować hipotezy i argumentację krytyczną (K_U02, K_U03, K_U04, K_U10, K_U11, K_U14) a także na specjalistyczne wykształcenie językowe (K_U12, K_U13). Ponadto uzyskana wiedza pozwala zrozumieć kulturotwórczą funkcję filozofii i jej wpływ na kształt tego, co społeczne (K_W01, K_W05, K_W06, K_W13) w całej jego złożoności (K_W15, K_W20, K_U07, K_U15). Uzyskane kompetencje społeczne to przede wszystkim świadomość problemów etycznych pracy badawczej oraz odpowiedzialności badacza/badaczki, by rozwiązywać problemy społeczne (K_K03), a także samodzielne kreowanie życia kulturowego i społecznego ze szczególnym uwzględnieniem roli refleksji humanistycznej oraz działań na rzecz zachowania dziedzictwa filozoficznego, by lepiej zrozumieć wydarzenia społeczne i kulturowe (K_K04, K_K05, K_K06).

W związku ze zmianami, jakie wprowadziła Ustawa z dnia 20 lipca 2018 Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 roku w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji, jak również Uchwałą nr 5 Senatu UMK w Toruniu z dnia 5 lutego 2019 roku w sprawie dostosowania programów studiów do wymagań ustawy z dnia 20 lipca 2018. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, efekty uczenia się oraz programy i plany studiów na kierunku filozofia I i II stopnia zostały stosownie zmienione Uchwałą Rady Wydziału Humanistycznego UMK z dn. 16.04.2019 przy zachowaniu powyżej opisywanego związku z koncepcją kształcenia na filozofii oraz poziomem i profilem studiów.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

1. Dobór treści programowych na kierunku filozofia jest zgodny z zakładanymi efektami kształcenia oraz uwzględnia w szczególności aktualny stan wiedzy związanej z zakresem ocenianego kierunku. Treści programowe zostały odpowiednio dobrane zgodnie ze specyfiką filozofii jako nauki humanistycznej o dużym wewnętrznym zróżnicowaniu tak jednak, aby szczególnie wzmocnić obszarów i treści związanych z kierunkami badań naukowych prowadzonych w IF UMK. Zajęcia są prowadzone przez osoby naukowo zajmujące się obszarem filozofii, do jakiego dany przedmiot należy, stąd prowadzący legitymują się publikacjami naukowymi powiązаныmi z treściami kształcenia w zakresie danego przedmiotu. Powiązanie zajęć z przykładowymi publikacjami znajduje się w załączonej tabeli (Załącznik 1.8 Pracownicy – publikacje - zajęcia).

Kształcenie językowe jest silnie wspierane w toku studiów filozoficznych na wszystkich stopniach. Studenci poza zajęciami z lektoratów mogą uczestniczyć w translatoriach i analizie tekstów filozoficznych w języku obcym. Zajęcia te odbywają się co roku i prowadzone są w małych grupach. Rezultaty pracy nad tekstem często mają charakter publikacji przekładu materiału źródłowego wraz z odpowiednim opracowaniem naukowym, który został dokonany pod kierunkiem doświadczonego pracownika. Publikacje te obejmują zarówno materiał historyczny, jak i współczesny, składają się na nie zarówno pojedyncze artykuły, jak i większe monografie. Lista takich publikacji z ostatnich lat znajduje się w załączniku 1.10 Translatoria – publikacje. Należy podkreślić, że tego rodzaju praca wykształca u studentów kompetencje w zakresie analizy i przekładu prac historycznych, jak i współczesnych, pogłębia kompetencje w zakresie analizy tekstu, uczy systematyczności pracy, ale również – poprzez publikację wyników pracy – stwarza mechanizm motywacyjny.

2. Dobór form zajęć dydaktycznych na kierunku filozofia, ich organizacja, w tym liczebność grup na poszczególnych zajęciach, a także proporcje liczby godzin różnych form zajęć umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w szczególności w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej. Dobór grup i ich liczebność pozwala na realizację treści programowych przez osobę prowadzącą zajęcia, a przez studenta osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Uchwała Senatu UMK nr 107 z dn. 23.06.2015 (z późniejszymi zmianami; załącznik 2.1) określa wielkość grup ćwiczeniowych i lektoratowych na nie mniej niż 20 osób i nie więcej niż 30, laboratoryjnych w przedziale 8-15, konwersatoryjnych w przedziale 20-60. W praktyce jednak w ostatnich kilku latach, na wszystkich kierunkowych zajęciach na studiach filozoficznych grupy liczą sobie kilka osób, co jest zgodne z paragrafem 15 w/w uchwały, który daje dziekanowi wydziału prawo do dostosowywania liczebności grup w uzasadnionych przypadkach. Sytuacja jest inna na zajęciach do wyboru, w których uczestniczą też studenci innych kierunków na Wydziale Humanistycznym oraz na zajęciach ogólnouniwersyteckich. W obu przypadkach górny limit grupy jest określany przez osobę prowadzącą dany kurs. W praktyce oznacza to, że limity na wszelkie tego typu zajęcia konwersatoryjne liczą sobie od 20 do 30 osób.

Zasadniczo można zajęcia prowadzone na filozofii podzielić na trzy ogólne grupy pod względem ogólnych metod kształcenia: a. zajęcia prowadzone w formie podawczej, dla których najbardziej typowy będzie tradycyjny wykład; b. zajęcia o charakterze seminaryjno-ćwiczeniowym; c. zajęcia językowe.

Metody związane z pierwszym – podawczym – typem zostały przypisane takiemu zakresowi kształcenia, którego nadrzędnym celem jest przekazanie pewnej ogólnej mapy

danego obszaru (np. orientacja w kierunkach, postaciach, problemach i pojęciach filozofii starożytnej etc.). Drugi typ, ćwiczeniowo-seminaryjny, koncentruje się na grupowej analizie problemów i/lub tekstów. Zajęcia te odbywają się w małych, kilkuosobowych grupach. Trzeci typ to zajęcia podobne do powyższych, ale zorientowane na pracę na tekście w obcym języku. Wszystkie one w ramach stosowanych przez siebie szczegółowych metod kształcenia są powiązane z odpowiadającymi im efektami uczenia się – w przypadku wykładu sprawdza się wiedzę, którą można odtworzyć, w przypadku zajęć seminaryjno-ćwiczeniowych sprawdza się umiejętności i kompetencje społeczne, ponieważ są one wykształcane w toku zajęć. Analogicznie w przypadku zajęć językowych, z zastrzeżeniem, że chodzi o umiejętności językowe oraz kompetencje związane z pracą samodzielną oraz w grupie i prezentowanie na szerszym forum rezultatów własnej pracy. Listę powiązanych przedmiotów, wybranych do nich metod kształcenia, sprawdzanych w ich ramach efektów kształcenia oraz powiązania ich z pracą naukową osoby prowadzącej zawiera tabela w załączniku 1.9 Treści – efekty – publikacje.

Cecha wyróżniająca metodykę pracy edukacyjnej w pewnej mierze wynika z wykorzystania sytuacji demograficznej. Z uwagi na bardzo szczupłe grupy zajęciowe, nierzadko liczące sobie pomiędzy 1 a 5 osób, zajęcia przyjęły charakter bardziej tutorialny, zindywidualizowany, nastawiony na konkretną osobę i jej zainteresowania. Dotyczy to także wykładów, podczas których poszerzyła się część przewidziana na pytania i dyskusję. Zmiany te są wzmocnione przez takie przeprojektowanie i przemeblowanie części pomieszczeń biurowych, aby mogły one służyć jako małe salki seminaryjne, w których uczestnicy siedzą razem wokół stołu, mają dostęp do czajników elektrycznych, znacznej liczby książek na półkach. Przemeblowano tak pokoje 301, 308, 312, 322 oraz 110. Tego rodzaju zmiana proksemiki była już w latach sześćdziesiątych opisywana w literaturze przedmiotu jako korzystna pod wieloma względami dla edukacji realizowanej jako praca twórcza, a nie wyłącznie odtwórcza (tzw. przestrzeń dośpołeczna). Choć przenoszenie zajęć do tych pokoi ze standardowych sal zajęciowych odbywa się już od kilku lat, to w tym roku dyrektor IF wprost zwrócił się z prośbą zarówno do pracowników prowadzących zajęcia, jak i do planisty, by realizować zajęcia w takiej właśnie formie. Opinie studentów wyrażane raczej w toku nieformalnych wymian lub ich komentarzy w toku takich zajęć (rzadziej, choć również w ankietach oceniających zajęcia), są bardzo pozytywne. Wyraźnie też taka formuła pracy zwiększa ich zaangażowanie w proces edukacyjny.

Powwyższe warunki wytwarzają „klimat” sprzyjający pogłębionej pracy, zwłaszcza w toku seminariów dyplomowych oraz na zajęciach o charakterze konwersatoryjno-seminaryjnym na studiach II-go stopnia. Owocuje to publikacjami przygotowywanymi przez studentów pod kierunkiem promotora, publikacjami wywiedzionymi z wcześniejszej pracy nad rozprawą dyplomową oraz opublikowanymi przekładami, o których była mowa wcześniej (zob. załącznik 2.2 Publikacje absolwentów).

Z uwagi na pełne wyposażenie sal zajęciowych w rzutniki multimedialne oraz komputery do ich obsługi, prowadzący zajęcia często wykorzystują je do prezentacji multimedialnych, a na zajęciach językowych do wyświetlania przekładu i/lub przekładanego tekstu na ekranie. W przypadku pokoi pracowników, które nie posiadają na wyposażeniu zainstalowanych rzutników, pracownicy mają dostęp do przenośnych rzutników na portierni budynku. Dostępność sieci Eduroam w całym budynku oraz fakt, że każdy ze studentów posiada konto w uczelnianej sieci USOS-Web powoduje łatwe operowanie elektronicznymi wersjami tekstów. Sprawdza się to zarówno na poziomie podstawowego dostępu do tekstu, jak w czasie zaawansowanej pracy na materiale źródłowym.

Jak już zostało powiedziane, pierwszy etap kształcenia językowego ma charakter ogólny i odbywa się w Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych (SPNJO). Zgodnie z nowymi przepisami, od przyszłego roku lektoraty prowadzone przez SPNJO zostaną

włączone również do programów studiów II-go stopnia. Drugi etap kształcenia językowego na studiach filozoficznych wiąże się z zaznajamianiem się z pojęciami filozoficznymi w języku obcym (angielskim, niemieckim, francuskim) oraz z pracą na tekstach źródłowych w tych językach. Owocem tej pracy jest pogłębiona znajomość języka obcego oraz doświadczenie w przekładzie tekstu z języka obcego na polski, ale może być również nabywanie kompetencji do profesjonalnego przekładu tekstów filozoficznych (załącznik 1.10 Translatoria – publikacje).

4. Grupy zajęciowe w przypadku kursów prowadzonych przez pracowników Instytutu Filozofii są bardzo zróżnicowane liczebnie. Z jednej strony, najmniej liczne grupy seminaryjne liczą 1-2 osoby, z drugiej strony, cieszące się największą popularnością wykładowe zajęcia fakultatywne, dopuszczające uczestnictwo studentów innych kierunków, prowadzone są dla grup, których liczebność może nawet przekraczać 100 osób. Dotyczy to także wykładów gościnnych. Instytut Filozofii oferuje optymalne warunki edukacyjne dla wszystkich tych grup. Najliczniejsze grupy mogą skorzystać z jednej z dwóch największych sal w budynku (I oraz IX). Natomiast w celu stworzenia przyjaznych warunków dla najmniejszych grup zajęciowych, dostosowano niektóre pokoje zajmowane przez pracowników do spotkań seminaryjnych (co dokładniej omówiono powyżej).

Udogodnienie w postaci prawa do Indywidualnej Organizacji Studiów uzyskują studenci filozofii w wieku powyżej 40 lat, którzy łączą studia z pracą i zgłoszą ten fakt przed rozpoczęciem zajęć dydaktycznych. W takim przypadku odpowiedni pracownicy Instytutu dostosowują plan do możliwości studenta lub studentki (dokładniejsze informacje na ten temat znajdują się w Kryterium 8).

Dostosowanie budynku Wydziału Humanistycznego do potrzeb osób niepełnosprawnych ruchowo jest kwestią problematyczną ze względu na przeszkody obiektywne związane z konstrukcją budynku. Jest on wpisany w rejestr zabytków miasta, co uniemożliwia montaż windy na zewnątrz budynku. Władze Wydziału oszacowały koszt montażu windy razem z odpowiednimi platformami w jego wnętrzu, i musiałby on wynieść min. 400-500 tys. zł., ale i w takim przypadku konstrukcja budynku uniemożliwiłaby dotarcie niepełnosprawnym do wszystkich jego części. Obecnie osoby niezdolne do pokonania schodów mogą wjechać na wózku inwalidzkim do sali nr I na parterze, uzyskując prawo do Indywidualnej Organizacji Studiów (obecnie na Wydziale Humanistycznym UMK jedna osoba studiuje w ten sposób, realizując indywidualny plan). W takich sytuacjach pracownicy Wydziału Humanistycznego reorganizują przebieg zajęć, aby przenieść je do sali dostępnej (nr I) dla osób upośledzonych ruchowo. Problem dostosowania studiów filozoficznych do potrzeb osób niepełnosprawnych ruchowo można zatem uznać za niekorzystną stronę lokalizacji budynku wśród zabytków miasta (załączniki 2.3 i 2.4; zob. także Kryterium 8).

5. Czas trwania studiów pierwszego stopnia wynosi 6 semestrów. Łączna liczba punktów ECTS konieczna do uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi studiów pierwszego stopnia wynosi 184 punkty. Łączna liczba godzin dydaktycznych wynosi 2093. Po ukończeniu studiów pierwszego stopnia, absolwent otrzymuje tytuł zawodowy licencjata.

Szczegółowy wskaźnik punktacji ECTS określa:

- liczbę punktów ECTS, którą student uzyskuje na zajęciach, które wymagają bezpośredniego udziału nauczyciela: łącznie 93 punkty,
- liczbę punktów ECTS, którą student uzyskuje w ramach zajęć o charakterze praktycznym: łącznie 95 punktów,
- liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać, w ramach zajęć z zakresu nauk podstawowych, do których odnoszą się efekty kształcenia na kierunku filozofia, studia stacjonarne, pierwszego stopnia: łącznie 184 punkty.

Harmonogram studiów pierwszego stopnia podzielony jest na 11 modułów oraz 3 dodatkowe moduły specjalistyczne: MK-12; MK-13; MK-14 (moduły specjalistyczne są obecnie wygaszane). Nakład pracy konieczny do osiągnięcia efektów kształcenia, przypisany do poszczególnych modułów jest prawidłowo oszacowany. Wszystkie zajęcia, oprócz zajęć BHP, które przypisane do modułu 11 MK-11, wymagają bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich. Określona w programie studiów łączna liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela wynosi minimum 2085 godzin (z wyłączeniem 8 godzin trwania kursu BHP). Zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczycieli są ściśle związane z działalnością naukową pracowników Instytutu Filozofii (załączniki 1.8 i 1.9). Zajęcia rozwijające kompetencje językowe w zakresie znajomości języka obcego zawarte są w dwóch modułach: moduł 4 MK-4 to zajęcia z języka obcego dla filozofów (Język łaciński oraz translatorium z języka obcego) – łączna liczba godzin: 90, oraz moduł 9 MK-9 – lektorat z języka obcego (lektoraty odbywają się w Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych) – łączna liczba godzin: 120. Zajęcia językowe umożliwiają zrealizowanie efektów kształcenia w co najmniej jednym nowożytnym języku obcym. Zajęcia do wyboru i kursy ogólnouniwersyteckie (nie licząc modułów specjalistycznych) to kolejno: moduł 5 MK-5 - zajęcia ogólnouniwersyteckie lub oferowane na innym kierunku studiów, wynoszą łącznie 120 godzin i dają 8 punktów ECTS (w tym minimum 4 pkt muszą być zrealizowane z oferty Wydziału Humanistycznego). Zajęcia do wyboru są określone w module 6 MK-6 i zawierają wykłady monograficzne oraz konwersatoria. Łączna liczba: godzin: 90; punktów ECTS: 9. Harmonogram studiów przewiduje następujące formy zajęć: wykład, ćwiczenia, konwersatorium, laboratorium, lektorat, seminarium, praktyki. Przedmioty z modułów 1 MK-1, 2 MK-2, 3 MK-3, MK-4 prowadzone są w formie wykładów i ćwiczeń. Zajęcia do wyboru (moduł 5 MK-5 i 6 MK-6) prowadzone są w formie wykładów, ćwiczeń i konwersatoriów (do wyboru). Translatoria (moduł 4 MK-4) przyjmują formę laboratorium, a lektoraty (moduł 9 MK-9) z języka obcego nowożytnego – lektoratu.

Proporcje godzin (z uwzględnieniem wszystkich zajęć do wyboru, zajęć dodatkowych i ścieżek specjalizacyjnych) wynoszą dla:

wykładu: 1340 godzin
ćwiczeń: 1328 godzin
konwersatorium: 820 godzin
laboratorium: 30 godzin
lektoratu: 120 godzin
seminarium: 90 godzin
praktyk: 120 godzin

Z łącznej liczby punktów ECTS możliwych do zdobycia podczas trwania studiów pierwszego stopnia tj. 184, student może zdobyć z puli zajęć dodatkowych i do wyboru:

- ćwiczenia z historii filozofii współczesnej - 2 punkty ECTS
- wykłady ogólnouniwersyteckiej lub oferowane na innym kierunku studiów: 8 punktów ECTS
- przedmioty do wyboru: 9 punktów ECTS
- kursy w ramach ścieżek specjalizacyjnych: 53 punktów ECTS
- seminarium licencjackie: 15 punktów ECTS
- translatorium: 4 punkty ECTS
- lektorat: 5 punktów ECTS

Łączna liczba punktów ECTS możliwych do zdobycia w ramach zajęć dodatkowych i do wyboru wynosi: 96 ECTS

Czas trwania studiów drugiego stopnia wynosi 4 semestry. Łączna liczba punktów ECTS konieczna do uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi studiów drugiego stopnia wynosi 121. Łączna liczba godzin dydaktycznych wynosi 930. Po ukończeniu studiów drugiego stopnia absolwent otrzymuje tytuł zawodowy magistra.

Szczegółowy wskaźnik punktacji ECTS określa:

- liczbę punktów ECTS, jaką student uzyskuje na zajęciach, które wymagają bezpośredniego udziału nauczyciela: łącznie 67 punktów,
- liczbę punktów ECTS, którą student uzyskuje w ramach zajęć o charakterze praktycznym: łącznie 77 punktów,
- liczbę punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z zakresu nauk podstawowych, do których odnoszą się efekty kształcenia na kierunku filozofia (studia stacjonarne, drugiego stopnia): łącznie 121 punktów.

Harmonogram studiów drugiego stopnia podzielony jest na 7 modułów oraz 2 dodatkowe moduły specjalistyczne: MK-7; MK-8. Wszystkie prowadzone zajęcia wymagają bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich. Określona w programie studiów łączna liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela wynosi 930. Zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczycieli są także ściśle związane z działalnością naukową pracowników Instytutu Filozofii. Zajęcia rozwijające kompetencje językowe w zakresie znajomości języka obcego zawarte są w module 1 Filozoficznym MK-1. Są to następujące kursy: język obcy dla filozofów, analiza tekstów w języku obcym, translatorium z języka obcego. Łączna liczba godzin zajęć językowych wynosi 190. Łączna liczba możliwych do zdobycia punktów ECTS w ramach zajęć językowych wynosi 24. Zajęcia językowe umożliwiają zrealizowanie efektów kształcenia w co najmniej jednym języku obcym. Zajęcia do wyboru (nie licząc ścieżek specjalizacyjnych) obejmują: moduł 2 MK-2 Logiczno-semiotyczny; moduł 3 MK-3 Zajęcia ogólnouniwersyteckie; moduł 4 MK-4 Przedmioty do swobodnego wyboru; moduł 6 MK-6 Seminarium dyplomowe oraz część modułu 1 MK-1 Filozoficzny i dotyczący wyboru języka (angielski, niemiecki, francuski) w ramach zajęć językowych. Łączna liczba godzin zajęć dodatkowych i do wyboru wynosi: 570. Łączna liczba godzin zajęć dodatkowych wraz z zajęciami specjalizacyjnymi wynosi 720 (w tym 150 godzin zajęć specjalizacyjnych). Łączna liczba punktów ECST możliwych do zdobycia w ramach uczęszczania na zajęcia dodatkowe i do wyboru wynosi 97 (w tym 23 punkty w ramach zajęć specjalizacyjnych). Jeśli chodzi o zajęcia ogólnouniwersyteckie lub oferowane na innym kierunku studiów, to jeden z dwóch przedmiotów realizowanych w ciągu studiów musi pochodzić z oferty Wydziału Humanistycznego.

Harmonogram studiów drugiego stopnia przewiduje następujące formy zajęć: wykład, ćwiczenia, laboratorium, seminarium, konwersatorium. Zajęcia językowe przyjmują formę laboratoriów.

Proporcje godzin (z uwzględnieniem wszystkich zajęć do wyboru, zajęć dodatkowych i ścieżek specjalizacyjnych) wynoszą dla:

wykładu: 300 godzin

ćwiczeń: 360 godzin

konwersatorium: 390 godzin

laboratorium: 180 godzin

seminarium: 120 godzin

Z łącznej liczby punktów ECTS możliwych do zdobycia podczas trwania studiów drugiego stopnia tj. 121, student może zdobyć z puli zajęć dodatkowych i do wyboru:

- logika lub semiotyka - 10 punktów ECTS

- wykłady ogólnouniwersyteckiej lub oferowane na innym kierunku studiów: 4 punkty ECTS
- przedmioty do swobodnego wyboru: 8 punktów ECTS
- kursy w ramach ścieżek specjalizacyjnych: 23 punkty ECTS
- seminarium magisterskie: 32 punkty ECTS
- translatorium: 8 punktów ECTS
- język obcy dla filozofów: 8 punktów ECTS
- analiza tekstów w języku obcym: 8 punktów ECTS.

7. Studenci na I. stopniu studiów filozoficznych realizują praktyki studenckie w wymiarze 120 godzin w okresie 3 tygodni. Zainicjowanie praktyk odbywa się poprzez skierowanie prośby (w oparciu o gotowy formularz) do instytucji, w której praktyka ma zostać zrealizowana. Formularz ten poza miejscem na potwierdzenie zgody na przyjęcie skierowanej osoby na praktykę, zawiera instrukcję praktyki opisującą cele praktyki, czas trwania, przykładowe miejsca oraz warunki zaliczenia. Student zobowiązany jest rozliczyć praktykę do końca piątego semestru studiów. Opiekunem praktyk ze strony IF UMK jest dr hab. Barbara Grabowska.

Studenci dobierają miejsca praktyk na podstawie własnej inicjatywy z sugestią ze strony IF UMK, aby zainteresowanie kierować w stronę instytucji: kulturalnych i edukacyjnych, wydawnictw i środków masowego przekazu (redakcji gazet etc.), organizacji użytku publicznego, instytucji opartych na wolontariacie, instytucji pracujących nad pozyskiwaniem funduszy unijnych i administrujących programami unijnymi itp. Plan praktyk ustalany jest indywidualnie w każdym przypadku, nie istnieje ich ramowy schemat.

Przykładowe instytucje, gdzie realizowane były dotychczas praktyki obejmują: Centrum Sztuki Współczesnej „Znaki Czasu”, portal „Filozofuj.pl”, biblioteki publiczne, fundacje, stowarzyszenia i muzea (załącznik 2.5 – Praktyki zawodowe).

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

1. Zasady rekrutacji na studia regulowane są na poziomie centralnym (UMK w Toruniu). Zasady rekrutacji na rok 2018/19 określone są w Uchwale Senatu UMK nr 84 z 30 maja 2017 r. w sprawie warunków i trybu rekrutacji na pierwszy rok studiów w roku akademickim 2018-19 (z późniejszymi zmianami) (załącznik 3.1). Proces rejestracji kandydatów na studia również odbywa się na poziomie centralnym za pośrednictwem stosownej platformy internetowej (internetowy system rekrutacyjny UMK w Toruniu – irk.umk.pl/2018). Tam też kandydat znajdzie wszelkie informacje na temat procedury rekrutacyjnej. Nadzór nad całym procesem ma Uczelniana Komisja Rekrutacyjna. Szczegóły procesu rekrutacyjnego – w tym odnośne wymagania dotyczące minimum rekrutacyjnego określa Rada Wydziału Humanistycznego (serwisy.umk.pl/dzorgan/z/xIS4x4/107_zal_6.pdf) (zob. załącznik 3.2).

Dodatkowo, na stronie internetowej Instytutu Filozofii UMK znajdują się informacje dla zainteresowanych studiowaniem filozofii: <http://filozofia.umk.pl/studia-i-studenci/dla-kandydatow/dla-kandydatow-filozofia/>. Poza ogólnymi informacjami, które są tam podane, strona zawiera linki powiązanych tematycznie artykułów prasowych, a przede wszystkim linki do wskazanego wyżej internetowego systemu rekrutacyjnego UMK.

4. Procedurę dyplomowania określa Zarządzenie Rektora UMK nr 45 z dn. 18.04.2016 dotyczące postępowania w sprawie nadania tytułu zawodowego na UMK w Toruniu (załącznik 3.6) oraz Regulamin Studiów UMK w Toruniu (zob. Załącznik 3.3 i 3.4) wraz z Obwieszczeniem nr 3 Rektora UMK z dn. 1.08.2018 (załącznik 3.5). Wszystkie szczegółowe regulacje i informacje obowiązujące w zakresie procedury dyplomowania oraz jej opis krok po kroku obowiązujące na całym Wydziale Humanistycznym UMK znajdują się na stronach Wydziału Humanistycznego UMK: www.hum.umk.pl/studenci/informacje-dziedkanatu/procedura-ukonczenia-studiov/. Dotyczy to zarówno procedury podchodzenia do obrony, warunków, jakie trzeba spełnić, aby zostać do niej dopuszczonym, niezbędnych dokumentów, oraz terminów obron ustalanych z rocznym wyprzedzeniem.

5. Wyniki osiągnięte przez studentów oraz zmniejszanie się liczby studiujących w trakcie studiów pozwala monitorować system obsługi studentów USOS. Coroczne analizy pozwalają na określenie dominującego trendu oraz wprowadzenie korekt w ofercie dydaktycznej i działaniach promocyjnych. Instytut Filozofii UMK wyraźnie odczuwa skutki niżu demograficznego oraz spadku popularności w części związanego z wytwarzaniem w przestrzeni publicznej negatywnych mitów i stereotypów na temat humanistyki i osób ją studiujących. Znaczący jest tu również fakt wielkości Torunia i charakteru jego rynku pracy. Od kilku lat filozofia notuje coraz niższe wskaźniki przyjmowanych na studia oraz coraz wyższe wskaźniki porzucających studia. To poniekąd konsekwencja braku selektywności w naborze (zarówno na I, jak i na II stopniu studiów) oraz znacznej przypadkowości osób podejmujących studia filozoficzne. Skutkuje to wysokimi wskaźnikami „znikających” studentów oraz nietypowymi ścieżkami akademickimi (nieterminowe pisanie prac dyplomowych i tym samym opóźnione kończenie studiów). Jednocześnie należy jednak zwrócić uwagę na dwa pozytywne zjawiska: znacznie lepszy i stabilniejszy nabór na rok akademicki 2018/2019 oraz systematyczne zainteresowanie studiowaniem filozofii osób zbiorczo określanych jako „40+”, czyli takich, które zwracają się ku zainteresowaniom filozoficznym mając ustabilizowane życie rodzinne i zawodowe (Kryterium 8).

Zasadniczą formą działań podejmowanych w odpowiedzi na wyżej opisane zjawiska jest intensyfikacja działań promocyjnych. Część z nich szerzej została opisana w Kryterium 6

poświęconym współpracy z otoczeniem społecznym. Warto jednak w tym miejscu wskazać na kilka typów tych działań: od lat dbamy o żywą obecność IF UMK w portalach informacyjnych i mediach społecznościowych, systematycznie i od lat współpracujemy z instytucjami kulturalnymi w Toruniu, jak Centrum Sztuki Współczesnej „Znaki Czasu”, Dwór Artusa, czy Książnica Miejska. Spotkania organizowane w tych miejscach cieszą się sporym zainteresowaniem, na przykład comiesięczne „Czwartki z filozofią” ściągają do Dworu Artusa liczne grono słuchaczy, wypełniające salę widowiskową przeznaczoną na 300 osób. Na komentowane przez pracowników pokazy filmowe do CSW „Znaki Czasu” również regularnie przybywa ok. 100 osób (sala kinowa mieści ok. 120 osób). W zorganizowanym niedawno Dniu Lovecraftowskim w Książnicy Miejskiej brało udział ok 200 osób. Od lat regularnie uczestniczymy w dużych wydarzeniach kulturalnych skierowanych do młodzieży, jak Copernicon, czy Polcon (edycja toruńska), również, choć w skromniejszym zakresie uczestniczymy w poznańskim Pyrkonie. Współpracujemy z instytucjami edukacyjnymi – szkołami średnimi, gimnazjami (dotychczas) oraz Uniwersytetem Dziecięcym. Dbamy o stałą promocję na instytucyjnym koncie na Facebooku.

6. Ogólne zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągnięcia efektów kształcenia określone zostały w Zarządzeniu Nr 51 Rektora Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu z dnia 26 kwietnia 2016 r. (załącznik 3.9) oraz w Uchwale Senatu UMK nr 91 z 26 maja 2015 r. w sprawie organizacji potwierdzania efektów uczenia się w Uniwersytecie Mikołaja Kopernika (załącznik 3.8). W zarządzeniu tym określa się sposób dokumentowania między innymi metod weryfikacji efektów kształcenia oraz sposób i system oceny stopnia ich osiągnięcia, które powinny zostać ujęte w sylabusie stanowiącym ogólny opis przedmiotu. Z kolei kwestie związane z formą opracowania opisów przedmiotów reguluje Zarządzenie Rektora UMK nr 166 z dnia 21 grudnia 2015 roku w sprawie opisu przedmiotów uniwersyteckim katalogu przedmiotów zamieszczonym systemie USOS (załącznik 3.7). Wydziałowe zasady potwierdzania efektów uczenia się określa uchwała Rady Wydziału z dnia 15 listopada 2015 w sprawie potwierdzania efektów kształcenia (Załącznik 3.10).

Stosowane metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia dla filozofii I i II stopnia są adekwatne do zakładanych efektów kształcenia, wspomagają studentów w procesie uczenia się i umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia każdego z zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności w zakresie pogłębionej wiedzy, umiejętności prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej.

Podstawą ewaluacji stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia jest ocena dokonywana przez prowadzącego zajęcia; sposób formułowania tej oceny został poddany standaryzacji zależnie od typu kursów z uwagi na ich specyfikę i sposób pracy na zajęciach. System oceniania każdego przedmiotu uwzględniony jest w sylabusie; postulowana jest standaryzacja form i sposobów oceniania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia.

Programy zajęć są monitorowane na podstawie ankiet ewaluacyjnych pod kątem realizacji efektów kształcenia (zob. Kryterium 8). Instytutowa Komisja ds. Jakości Kształcenia (w jej składzie są zarówno pracownicy IF UMK, jak i przedstawiciele studentów) corocznie opracowuje i przedstawia dyrekcji, Komisji Dydaktycznej oraz Dziekanowi Wydziału Humanistycznego raport z ankiet ewaluacyjnych. Jeśli treści realizowane przez dany przedmiot bądź sposób sprawdzanie efektów kształcenia odbiegają od założeń ujętych w sylabusie, który powinien odpowiadać programowi studiów, przeprowadzana jest indywidualna ocena przypadku (dyrekcja IF UMK oraz Dziekan).

7. Osiąganie efektów uczenia się przez studentów podlega ocenie semestralnej lub rocznej (przy rocznym rozliczeniu) w postaci egzaminów i zaliczeń przewidzianych w programie studiów i określonych szczegółowo w sylabusach. Egzaminy oraz zaliczenia przyjmują różne formy – ustne, pisemne, niekiedy mieszane. Na zajęciach ćwiczeniowych i konwersatoryjnych dodatkowo ocena może zależeć od aktywnego uczestniczenia w zajęciach, wypełniania zadanych prac, realizacji prac domowych.

Sylabusy precyzują sposoby weryfikacji efektów uczenia się. Prowadzący zajęcia na pierwszym spotkaniu w semestrze przekazują informacje o wymaganiach związanych z zaliczeniem kursu, ponadto informują nt. realizowanych na danych zajęciach efektów kształcenia. Sylabusy zawierające wszystkie te informacje są dostępne na stronie przedmiotu w USOS-Webie jeszcze przed rozpoczęciem zajęć.

Metody sprawdzania i oceniania realizacji efektów uczenia się są wypadkową formy prowadzonych zajęć (np. inne w przypadku wykładu podawczego, inne na ćwiczeniach, jeszcze inne na translatorium) i charakteru poddyscypliny naukowej, z zakresu której zajęcia są prowadzone. Część zajęć wymaga napisania na zaliczenie pracy spełniającej kryteria akademickości (których studenci uczą się na pierwszym roku na zajęciach z Technologii pracy umysłowej), przygotowania referatu, bądź samodzielnej analizy wybranego materiału. Na ogół szczegółową tematykę tego rodzaju wybiera student/ka w porozumieniu z osobą prowadzącą kurs.

Tematyka prac dyplomowych związana jest z tematyką wybranego seminarium dyplomowego. To ostatnie z kolei wynika z zainteresowań badawczych prowadzących seminaria. Z uwagi na niską liczebność roczników na studiach II-go stopnia, seminaria są realizowane najczęściej w formie pracy w bardzo małych grupach dyskusyjnych indywidualizujących samą pracę. Treściowo można podzielić je podobnie jak wcześniej podzielone zostały zakresy pracy badawczej w IF UMK: 1. prace z zakresu szeroko rozumianej historii filozofii; 2. prace z filozofii współczesnej z silną orientacją na filozofię praktyczną; 3. prace z etyki i aksjologii; 4. prace z logiki.

8. Kształcenie na kierunku filozofia ma charakter szczególny, ponieważ nie jest bezpośrednio powiązane z żadnym określonym zawodem czy miejscem na rynku pracy. Niemniej jednak władze IF w konstruowaniu programu kształcenia oraz budowaniu struktury organizacyjnej IF kierują się przekonaniem, że należy wyposażyć studentów i absolwentów kierunku w takie instrumenty, które pozwolą mu na znalezienie miejsca na rynku pracy.

Od roku 2012 w strukturze Wydziału Humanistycznego i Instytutu Filozofii działają specjalnie powołane zespoły monitorujące jakość kształcenia na WH i w IF (Wydziałowa Komisja ds. Kształcenia i Instytutowa Komisja ds. Kształcenia). Wśród wielu funkcji kontrolnych tych zespołów takich jak monitorowanie, ocena i modyfikacja programów studiów, analiza ankiet studenckich etc.) znajduje się również analiza losów absolwentów Wydziału Humanistycznego oraz budowanie strategii mającej na celu zwiększenie szans studentów i absolwentów kierunku Filozofia na rynku pracy. Instytut Filozofii ściśle współpracuje w tym zakresie z ogólnouniwersytecką jednostką, jaką jest Biuro Karier UMK, zajmującą się badaniem losów absolwentów (<http://www.biurokarier.umk.pl/>). Biuro Karier co roku przesyła władzom WH sprawozdanie z badań zatrudnienia absolwentów poszczególnych kierunków prowadzonych przez Wydział, w tym absolwentów Filozofii, które poddawane są następnie analizie przez powołane do tego zespoły – Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia i Instytutową Komisję ds. Jakości Kształcenia (zob. załączniki 3.11 i 3.12).

Elementem programu monitorowania losów absolwentów jest przedstawienie sylwetek tych absolwentów Wydziału Humanistycznego i Instytutu Filozofii, którzy osiągnęli sukces zawodowy. Absolwentom Wydziału przesyłana jest specjalnie przygotowana ankieta,

która zawiera szereg pytań na temat okresu nauki na Wydziale Humanistycznym i późniejszych osiągnięć zawodowych (załącznik 3.13). Odpowiedzi absolwentów zamieszczane są następnie na stronach Biura Karier oraz Instytutu Filozofii UMK. Pełnią one funkcję promocyjną, pokazując, że stereotyp humanisty (a w szczególności absolwenta filozofii) jako człowieka bezrobotnego i zagubionego we współczesnym świecie odbiega od prawdy. Sylwetki tam przedstawione pokazują absolwentów Filozofii jako ludzi sukcesu – o swoich studiach filozoficznych opowiadają bowiem zarówno dyrektorzy i menadżerowie dużych firm, jak i przedstawiciele wolnych zawodów i artyści (por. <http://www.biurokarier.umk.pl/wydzial-humanistyczny>, <http://filozofia.umk.pl/studia-i-studenci/nasi-absolwenci/>). Sylwetki studentów, którzy potrafią łączyć pracę zawodową ze studiami na kierunku Filozofia, przedstawiane są także na stronach IF (zob. <http://filozofia.umk.pl/category/blog-naukowy/>).

Władze Wydziału a także Instytutu Filozofii współpracują także z Biurem realizującym „Program Absolwent UMK”, mającym na celu „kształtowanie i utrzymywanie więzi UMK z absolwentami” (<https://absolwent.umk.pl/>). Jednym z wielu działań podejmowanych w ramach tego programu są choćby coroczne turnieje szachowe dla absolwentów UMK (<https://absolwent.umk.pl/kluby/turniej-szachowy>) czy pomoc w realizacji filmów promocyjnych z udziałem absolwentów kierunku Filozofia (zob. „Biegam więc jestem” – film o Witoldzie Orchołskim: https://absolwent.umk.pl/o_absolwentach/filmy).

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

1. W Instytucie Filozofii UMK są zatrudnieni pracownicy naukowo-dydaktyczni (21) oraz naukowcy (2 – granty naukowe), łącznie są to 23 osoby. Kadre IF UMK uzupełniają pracownica administracyjna (sekretariat IF UMK). Pośród wymienionych: 7 to profesorowie tytularni; 5 to doktorzy habilitowani zatrudnieni na stanowisku profesora UMK; 6 to doktorzy habilitowani zatrudnieni na stanowisku adiunkta; oraz 5 to doktorzy, spośród których jedna osoba wszczęła w ostatnim czasie procedurę habilitacyjną, zaś dwójka zatrudniona jest na granicy dydaktycznym.

Nauczyciele akademicki prowadzący zajęcia na kierunku filozofia posiadają dorobek naukowy zapewniający realizację programu studiów w obszarze wiedzy odpowiadającym obszarowi kształcenia. Poświadczony dorobkiem badania naukowe pracowników prowadzących zajęcia na filozofii, ich przynależność do obszaru i dziedziny kształcenia zgodne są z wymogami dotyczącymi efektów kształcenia określonymi w programie studiów oraz wymogami dla kierunków studiów o profilu ogólnoakademickim. Szczegółowy wykaz pracowników, ich zainteresowań badawczych oraz najważniejsze publikacje z naciskiem na ostatnie 6 lat zawiera Tabela Nauczycieli Akademickich (materiały uzupełniające Cz. I, p. 4); wykaz publikacji pracowników IF UMK z lat 2014-2018 znajduje się w załączniku 4.3.

Wysoką jakość naukową pracy naukowej w IF UMK potwierdziło MNiSW przyznając w 2013 roku Wydziałowi Humanistycznemu UMK kategorię A+ w trakcie oceny parametrycznej, zaś w roku 2017 kategorię A. Bardzo dobrą opinię o toruńskich studiach filozoficznych potwierdził miesięcznik „Perspektywy” lokując toruńską filozofię na 5 miejscu w latach 2016 i 2017 w swoim najpopularniejszym rankingu uczelni i kierunków studiów w Polsce) (zob. <http://www.perspektywy.pl/RSW2018/ranking-kierunkow-studiow/kierunki-humanistyczne/filozofia>).

Dbając o stały rozwój kadry w zakresie pracy dydaktycznej uczelnia oferuje pracownikom pogłębianie kompetencji w formie rozmaitych kursów, w tym kursy kształcenia na odległość za pomocą platformy Moodle (informacje na jej temat znajdują się na stronie https://www.uci.umk.pl/index.php/Platforma_Moodle).

W minionych latach rozmaite kursy tego rodzaju przeszły następujące osoby:

- Kurs dokształcający „Działania w zakresie kompetencji dotyczących innowacyjnych umiejętności dydaktycznych”: dr hab. Aleksandra Derra, prof. UMK
- Kurs dokształcający w zakresie nowoczesnych metod nauczania (kształcenie na odległość, platforma Moodle): dr hab. Ewa Bińczyk, prof. UMK; dr hab. Rafał Gruszczyński, prof. UMK; dr hab. Janusz Grygieńć; dr hab. Kinga Kaśkiewicz, prof. UMK; dr hab. Zbigniew Nerczuk, prof. UMK.
- Kurs dokształcający w zakresie języka angielskiego – pisanie dla nauczycieli akademickich: dr hab. Krzysztof Abriszewski, prof. UMK; prof. dr hab. Adam Grzebiński; dr hab. Marcin Jaranowski; dr hab. Rafał Michalski; dr hab. Krzysztof Wawrzonkowski; dr Michał Wróblewski; dr hab. Marcin Zdrenka.
- Kurs dokształcający w zakresie „Akademicki język angielski” – podnoszenie kompetencji w zakresie prowadzenia dydaktyki w języku obcym: dr Piotr Domeracki.

2. Obsada zajęć jest ustalana co roku przed rozpoczęciem kolejnego roku akademickiego na zebraniu wszystkich pracowników IF UMK. Dyrekcja przygotowuje propozycję przydziału zajęć, która następnie jest dyskutowana i przyjmowana w toku zebrania. Przydział ten obejmuje zarówno zajęcia na studiach filozoficznych, jak i zapotrzebowania na zajęcia na innych kierunkach studiów. Długoletnia praktyka powoduje, że forma ta jest efektywna.

3. Ogólną zasadą przygotowywania obsady zajęć jest przypisywanie do danego kursu osób, które prowadzą badania tematycznie związane z treściami zajęć (zob. załączniki 1.8 i 1.9). W zakresie przygotowywania studentów do pracy naukowej, ten sposób obsady umożliwia indywidualne pogłębianie treści przez osoby zainteresowane. Studenci w takich wypadkach są również zachęceni do konsultowania się z pracownikami IF UMK na dyżurach (lista dyżurów jest dostępna na stronie internetowej IF UMK, jej papierowa wersja jest wywieszona przy wejściu do Sekretariatu IF, ponadto indywidualne informacje znajdują się przy wejściach do gabinetów oraz na indywidualnych stronach internetowych pracowników).

Studenci starszych lat, tj. na studiach magisterskich, w nielicznych przypadkach na ostatnim roku studiów licencjackich, mogą być włączani w pracę naukową na trzy sposoby: 1. W toku uczestnictwa w seminariach dyplomowych, które poprzez koncentrację na wybranych obszarze zagadnień umożliwiają rozwijanie kompetencji (załącznik 2.2 Publikacje absolwentów); 2. W toku uczestnictwa w zajęciach translatoryjnych oraz z zakresu analizy tekstów filozoficznych w języku obcym – studenci uczestniczą w przygotowywaniu profesjonalnych przekładów tekstów filozoficznych, które są później publikowane (załącznik 1-10 Translatoria - publikacje); 3. W toku wyspecjalizowanych kursów tematycznych prowadzonych często jako zajęcia do wyboru, na których studenci pogłębiają wiedzę z wybranego wąskiego zakresu zagadnień.

4. Kwestie polityki osobowej na UMK reguluje Uchwała Senatu UMK nr 9 z dn. 22.01.2013 (z późniejszymi zmianami) w sprawie polityki osobowej oraz zasad i trybu zatrudniania nauczycieli akademickich (załącznik 4.1). Zgodnie z jej brzmieniem kierunki polityki osobowej ustala Senat, Rektor koordynuje politykę osobową wydziału, Rada Wydziału ustala kierunki polityki osobowej wydziału, zaś Dziekan realizuje politykę osobową wydziału. Podstawowym celem polityki osobowej jest realizacja założeń wynikających ze Strategii.

Zakres obowiązków dydaktycznych wraz ze szczegółowymi kwestiami rodzaju zajęć dydaktycznych oraz zasad obliczania godzin reguluje Uchwała Senatu UMK nr 107 z dn. 23.06.2015 (z późniejszymi zmianami; załącznik 4.2). Warto – w kontekście kształcenia – podkreślić, że uchwała ta nakłada na pracowników obowiązek ciągłego doskonalenia procesu kształcenia.

Na poziomie Instytutu Filozofii w miarę możliwości usiłowano realizować dwa równoległe priorytety: 1. Systematyczne obejmowanie podstawowych obszarów filozofii przy jednoczesnym utrzymywaniu specyfiki naukowej toruńskiego środowiska lokalnego; 2. rozwoju w zakresie nauk kognitywnych i epistemologii.

Pierwszemu celowi służyło zatrudnienie na pół etatu dr Marty Chojnackiej w 2016 (wtedy jeszcze magister), której kompetencje językowe (jako dyplomowanej filolożki romańskiej) w powiązaniu z zainteresowaniem dwudziestowieczną i współczesną filozofią francuską miały zapewnić rozwój naukowy w tym zakresie wraz z odnośnymi zajęciami (w tym translatorium francuskim i analizą tekstów filozoficznych w tym języku). Drugiemu celowi służył rozwój Zakładu Kognitywistyki i Teorii Poznania. Pod pewnymi względami Instytut Filozofii stał się ofiarą własnego sukcesu – 1.09.2018 wyodrębniła się na bazie tego zakładu oraz związanego z nią Kogni-Labu Katedra Kognitywistyki licząca sobie obecnie ośmioro pracowników, co uszczupliło kadrę IF (kognitywistyka przechodziła procedurę akredytacyjną w 2016 roku).

Czynnikiem utrudniającym realizowanie polityki kadrowej IF UMK była trudna sytuacja finansowa UMK, która w latach 2014-2017 przyczyniła się do uszczuplenia kadrowego IF w związku z odejściem na emeryturę dwóch profesorów z wygaszeniem ich etatów (dr hab. Ryszard Wiśniewski, prof. UMK – 30.09.2014 oraz prof. dr hab. Włodzimierz Tyburski – 30.09.2015) oraz analogiczną sytuacją dotyczącą jednego stanowiska adiunkta (dr Agnieszka Raniszewska-Wyrwa – 30.09.2014), gdzie nie przedłużono umowy. W tym

przypadku uszczuplenie objęło specjalistów w zakresie etyki i filozofii polskiej. W tym czasie nastąpiła też jeszcze jedna zmiana kadrowa, także związana z programem oszczędnościowym – do nowego konkursu na stanowisko asystenta (w miejsce stanowiska adiunkta) nie podszedł dotychczasowy pracownik, dr Marcin Kilanowski, a jego miejsce zajął po wygraniu konkursu dr Michał Wróblewski.

Wreszcie ostatnim czynnikiem komplikującym kwestie kadrowe IF jest potężna reorganizacja strukturalna UMK związana z wprowadzeniem w życie Konstytucji dla Nauki. W jej rezultacie planowane jest połączenie Instytutu Filozofii z Katedrą Logiki w jeden organizm instytucjonalny. Ponadto w oparciu o deklaracje przynależności dyscyplinarnej do IF przypuszczalnie przeniesie się kilka kolejnych osób (do czterech), które zadeklarowały całościową bądź częściową przynależność do dyscypliny filozofia. Z tego powodu rozwój kadrowy Instytutu w najbliższym czasie będzie związany raczej z w/w reorganizacją, niż z realizacją założonego planu. Niestety, reorganizacje dyscyplinarne wynikające ze zmieniającej się ramy prawnej spowodowały również utratę w bieżącym roku akademickim bardzo dobrego pracownika (dr Michała Wróblewskiego), który z racji zainteresowań (studia nad nauką i techniką) zadeklarował dyscyplinę socjologia i w rezultacie przeszedł do Instytutu Socjologii.

5. Za elementy systemu wspierania i motywowania kadry do rozwoju naukowego można uznać przyznawane co roku nagrody i wyróżnienia J.M. Rektora UMK za osiągnięcia w dziedzinie naukowo-badawczej, osiągnięcia organizacyjne oraz dydaktyczne, zarówno indywidualne, jak i zespołowe, a także system stypendiów Rektora UMK za wysoko punktowane publikacje naukowe, funkcjonujący od 2017. Należy jednak zaznaczyć szeroko podzielaną wśród humanistów (nie tylko filozofów) opinię, iż program ten w nikłym stopniu odpowiada specyfice humanistyki i jest skierowany raczej do przyrodników i badaczy społecznych, w rezultacie jego działanie motywujące jest niewielkie. Jednocześnie na podkreślenie zasługuje wysoka motywacja wewnętrzna pracowników IF UMK do rozwoju naukowego, zwłaszcza jeśli pamiętać, że uzyskanie przez Wydział Humanistyczny kategorii A+ w 2013 roku wyprzedza wspomniany program.

6. Struktura postępowań awansowych w Instytucie Filozofii w latach 2013-2018 wyglądała następująco:

- przeprowadzono 23 procedury nadania stopnia doktora nauk humanistycznych w dziedzinie filozofia.
- przeprowadzono 32 postępowania habilitacyjne w zakresie nauk humanistycznych w dziedzinie filozofia, w tym 8 pracowników IF UMK i 3 pracowników Katedry logiki UMK.
- przeprowadzono 7 procedur nadania tytułu profesora zwyczajnego, w tym 2 pracowników IF UMK i 1 pracownika KL UMK.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

1. Siedzibą Instytutu Filozofii UMK jest znajdujący się w centrum Torunia budynek Collegium Minus nazywany powszechnie „Harmonijką”, mieszczący się przy ulicy Fosa Staromiejska 1a. Szczegółowo zasoby lokalowe określa załącznik nr 5.1 pt. „Sale dydaktyczne w Collegium Minus”.

Zasoby infrastruktury dydaktycznej dostosowywane są do bieżących potrzeb. Wszystkie sale dydaktyczne są sukcesywnie wyposażane w tablice bezpyłowe, wszystkie posiadają rzutniki multimedialne, komputery (laptopy lub netbooki) z nimi połączone oraz ekrany. Tablice bezpyłowe oraz rzutniki posiada również część pokoi pracowniczych wykorzystywanych jako salki seminaryjne (np. pok. 301 i 312 wyposażone są na stałe w białą tablicę, pok. 308 w rzutnik multimedialny etc.). W roku 2014 wyremontowano i przeorganizowano pomieszczenia Czytelni Biblioteki Wydziałowej, we wrześniu 2016 poddano wymianie okna (podniesiono komfort termiczny i akustyczny), zmodernizowano również otwartą przestrzeń wspólną (korytarze i ciągi komunikacyjne) zgodnie z regułami proksemiki i ergonomii. Na pierwszym piętrze stworzono większy obszar dla wygodnego odpoczynku wyposażony w kanapy. Na drugim piętrze (piętrze Instytutu Filozofii), gdzie jest mniej miejsca, stworzono kącik wyposażony w ławę, fotele, stojącą lampę, osobne biurko oraz regał z książkami. Sale zajęciowe oraz pokoje pracowników są odnawiane i remontowane systematycznie wg bieżących potrzeb.

2. Wobec zróżnicowania i bardzo szerokiego określenia miejsc możliwych praktyk studenckich, ocena ich warunków musi pozostawać zindywidualizowana i oparta na bieżącym rozpoznaniu sytuacji.

3. Na Wydziale Humanistycznym w całym budynku istnieje (po uprzednim zalogowaniu za pośrednictwem Uniwersyteckiego Centrum Informatycznego) dostęp do szerokopasmowego Internetu oraz komputerów w hallu Wydziału (I piętro) i wydziałowej czytelni. Podstawowy sposób dostępu dla studentów oparty jest na systemie Eduroam (działającym na uczelniach w całej Europie). Ponadto na wniosek kierownika jednostki może zostać uruchomiony przez Centrum Informatyczne dostęp czasowy związany np. z jednorazowym, kilkudniowym wydarzeniem (jak warsztaty, konferencja czy seminarium). Uzyskanie przez studentów przyjezdnych - np. w ramach wymiany Erasmus Plus - konta w Uczelnianym Systemie Obsługi Studiów (USOS) umożliwia szybkie i bezproblemowe zainstalowanie oprogramowania do łączenia się z siecią Eduroam w przypadku studentów, którzy nim nie dysponowali w swojej macierzystej uczelni. Monitorowanie dostępności sieci w budynku odbywa się w trybie ciągłym. Ma to na celu zagwarantowanie dostępności do Internetu we wszystkich pomieszczeniach w budynku.

4. W budynku Collegium Minus, w którym mieści się siedziba Instytutu Filozofii UMK, brak jest udogodnień dla studentów poruszających się w wózkach inwalidzkich ze względu na brak możliwości technicznych, a także z uwagi na jego zabytkowy charakter i objęcie opieką konserwatora zabytków (załączniki 2.3 i 2.4). Zajęcia z udziałem studentów niepełnosprawnych ruchowo organizowane są na parterze budynku (również w przypadku konieczności reorganizacji planów zajęć). Szersze informacje na temat udogodnień stworzonych przez UMK na potrzeby studentów niepełnosprawnych znajdują się w Kryterium 8.

5. Studenci studiów filozoficznych nie korzystają ze specjalistycznej aparatury, ani oprogramowania, dlatego kluczową infrastrukturę pracy tworzą dla nich dostęp do Internetu oraz dostęp do książek w bibliotece. Materiały dydaktyczne, poza dostępnością biblioteczną są również udostępniane elektronicznie: przez platformę Moodle, przez udostępniane foldery w dropboxie, przez stronę Internetową IF UMK, oraz w formie załączników w korespondencji elektronicznej. Do tego ostatniego służy osobna zakładka w USOS-ie, zwana obecnie USOS-mailem, a wcześniej U-mailem. Umożliwia ona szybką komunikację między prowadzącymi a studentami dzięki temu, że korzysta z wewnętrznej uniwersyteckiej bazy danych studentów i pracowników.

6. Biblioteka Główna UMK (ul. Gagarina 13, 87–100 Toruń) oferuje: 1 385 699 książek, 638 016 woluminów wydawnictw ciągłych (gazet, czasopism, wydawnictw seryjnych i zbiorowych), 511 283 tys. woluminów jednostek zbiorów specjalnych oraz 459 230 jednostek e-zasobów. Licencyjny dostęp do zasobów elektronicznych zawiera 65 baz danych, 294 893 książek elektronicznych, 36 660 tytułów czasopism elektronicznych. Ponadto w Bibliotece Głównej UMK znajduje się 46 000 zdigitalizowanych obiektów dostępnych w Kujawsko-Pomorskiej Bibliotece Cyfrowej i blisko 5,6 tysiąca (dane z kwietnia 2019) zdeponowanych publikacji w repozytorium instytucjonalnym RUMAK. (Powyższy stan zasobów Biblioteki Głównej z dnia 31.12.2018)

Studenci Uniwersytetu Mikołaja Kopernika korzystają z dostępnych baz danych przez Uniwersytecki System Obsługi Studiów. Każdy student posiada indywidualne konto w systemie USOS, do którego loguje się przez Centralny Punkt Logowania. Na stronie Biblioteki Głównej UMK dostępne są również bazy cyfrowe, m.in.:

- Kujawsko-Pomorska Biblioteka Cyfrowa - zawiera zasoby dydaktyczne, naukowe, literackie związane nie tylko z regionem, ale także niezbędne w procesie nauczania uczelni wyższych oraz szkół w województwie. Biblioteka cyfrowa jest częścią ogólnopolskiej sieci bibliotek cyfrowych, digitalizuje, udostępnia i przechowuje dziedzictwo kulturowe Polski wspierając tym samym kulturę i naukę kraju. Jej zasób przyrasta rokrocznie o parę tysięcy nowych obiektów. (<http://kpbc.umk.pl/dlibra>)
- Zasób Cyfrowy UMK - zawiera głównie podręczniki i materiały niedostępne w bibliotekach sieci UMK lub dostępne w jednym egzemplarzu oraz materiały zeskanowane w związku z ich zabezpieczeniem i ochroną). Są one dostępne na terenie budynków UMK bez potrzeby logowania. (<http://zc.umk.pl/dlibra>)
- Baza EBSCO Library, Information Science & Technology Abstracts – baza zawiera abstrakty artykułów (z ponad 600 czasopism), książek, raportów i sprawozdań z badań. Zakres: bibliotekarstwo, bibliometria, klasyfikacja dokumentów, wyszukiwanie i zarządzanie informacją. Dostęp dla użytkowników UMK poprzez serwis EBSCO.
- J-STOR - to elektroniczne pełnotekstowe archiwum czasopism naukowych. Do tej pory użytkownicy UMK mogli korzystać z dwóch kolekcji Arts & Sciences I oraz Arts & Sciences II. Nowa kolekcja - Art & Sciences III - daje dostęp do publikacji z filmoznawstwa, folkloru, historii sztuki (np. The Burlington Magazine, Zeitschrift für Kunstgeschichte), religii, teatru oraz bogatego zbioru czasopism z dziedziny muzyki (takich jak np. Journal of the Royal Musical Association czy Musical Quarterly). W bazie JSTOR znajdują się wszystkie wydane numery danego tytułu - od pierwszego, ale bez bieżących zeszytów. Istnieje możliwość dostępu do archiwum spoza sieci UMK, np. z komputerów domowych – po uwierzytelnieniu – z adresu <http://han3.uci.umk.pl/han/jstor/>
- IBUK Libra – dostęp pełnotekstowy do 1256 książek elektronicznych z polskich wydawnictw, tj.: PWN, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Wolters Kluwer, wydawnictwa akademickie i inne.

Wejście do wszystkich baz danych możliwe jest za pośrednictwem strony Biblioteki Głównej UMK z adresu: https://www.bu.umk.pl/czytelnia_online.

Bazy testowe (do tygodników online, kolekcji książek elektronicznych) z różnych dziedzin. Dostęp do tych baz zmienia się i jest ograniczony, obecnie obejmuje on m.in. Springer eBooks. Adres: https://www.bu.umk.pl/bazy_testowe.

Wszystkie dostępne linki znajdują się na stronie Biblioteki www.bu.umk.pl w zakładce „zasoby”.

Biblioteka Wydziału Humanistycznego UMK: w jej skład wchodzi księgozbiory Instytutu Filozofii, Instytutu Socjologii oraz Katedry Psychologii. (adres: Collegium Minus, Fosa Staromiejska 1a, 87-100 Toruń). Godziny otwarcia: pon., śr. 9.00 – 15.00, wt., czw. 9.00 - 17.00, pt. 9.00 – 14.00.

Stan księgozbioru biblioteki z dnia 31.12.2018:

- Książki : 27 282 vol.
- Czasopisma : 1977 vol.
- Liczba tytułów czasopism bieżących : 27 tytuły (12 tytułów z filozofii)

Czytelnia :

- 34 miejsca dla czytelników,
- 5 stanowisk komputerowych z dostępem do Internetu, katalogów bibliotecznych i baz danych
- drukarka do użytku czytelników,
- Ponad 3 tys. książek w księgozbiorze podręcznym: podstawowe podręczniki z dziedziny filozofii, socjologii i psychologii, oraz czasopisma (w czytelni numery z ostatnich 10 lat, ze względu na niewielką ilość miejsca).

7. Monitorowanie i doskonalenie bazy dydaktycznej odbywa się w sposób ciągły, bez sformalizowanych mechanizmów, lecz w oparciu o zindywidualizowane potrzeby. Pracownicy monitorują rynek wydawniczy w zakresie swoich zainteresowań. Gdy pojawiają się pozycje, które chcą wykorzystać na zajęciach lub są potrzebne w pracy seminaryjnej (np. dla przygotowania pracy dyplomowej), zgłaszają to w bibliotece wydziałowej oraz dyrekcji. W praktyce zgłoszenia takie zawsze, po uprzednim sprawdzeniu ceny poszukiwanych pozycji, kończą się nabyciem wskazanych wydawnictw. Niewielka liczba studiujących filozofię umożliwia w zasadzie pełną indywidualizację tego rozwiązania.

Analogicznie sytuacja wygląda w przypadku zaplecza technicznego wykorzystywanego do prowadzenia zajęć (rzutniki multimedialne, komputery). Ich ciągłe użycie powoduje, że wszelkie kłopoty (przetarty przewód sygnałowy, zużyta żarówka, źle działający komputer) są natychmiast rozwiązywane. Drobne naprawy i prace konserwacyjne są wykonywane na bieżąco. Zaś sam sprzęt jest sukcesywnie wymieniany na nowszy w trybie ciągłym tak, aby nie obciążać budżetu jednorazowym dużym wydatkiem.

Warto w tym miejscu dodać, że w latach wcześniejszych wszyscy pracownicy IF UMK, którzy zgłosili zapotrzebowanie zostali zaopatrzeni w czytniki ebuków oraz tablety w celu usprawnienia pracy dydaktycznej (oraz naukowej) na materiałach cyfrowych. Podobnie sytuacja przedstawia się w zakresie sprzętu komputerowego – pracownicy mogą zgłaszać zapotrzebowanie na potrzebny sprzęt techniczny, np. na lekkiego laptopa o określonych parametrach, służącego do wykorzystywania na zajęciach i zapotrzebowania takie są realizowane.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Instytut Filozofii dąży do jak najszerzego kontaktu z potencjalnymi pracodawcami. Na podstawie analizy praktyk odbywanych przez studentów Wydziału Humanistycznego w różnych podmiotach gospodarczych władze WH i IF od lat systematycznie przesyłają zaproszenia do współpracy i starają się zwiększyć grono interesariuszy Wydziału. Obecnie na liście interesariuszy znajduje się 28 instytucji (zob. załącznik 6.1). Są wśród nich instytucje kulturalne i naukowe (np. Muzeum Etnograficzne w Toruniu czy Centrum Nowoczesności Młyn Wiedzy w Toruniu, Centrum Kultury “Dwór Artusa” w Toruniu, Towarzystwo Naukowe w Toruniu, Muzeum Okręgowe w Bydgoszczy), szpitale i zakłady opiekuńczo-lecznicze, ośrodki terapii uzależnień, urzędy (Urząd Statystyczny w Bydgoszczy, Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Toruniu), fundacje (Court Watch, Fundacja Procyto Domeyko Polska), przedsiębiorcy prywatni (E5 Polska) i inne.

Różnorodność interesariuszy WH stanowi odzwierciedlenie szerokiego spektrum instytucji, w których studenci Wydziału Humanistycznego odbywają praktyki i znajdują zatrudnienie. Studenci na kierunku filozofia mają obowiązek odbywania praktyk (120 h na studiach pierwszego stopnia) w wybranych przez siebie instytucjach lub też mogą skorzystać z listy instytucji, z którymi władze wydziału zawarły porozumienie o stałej współpracy (por. wyżej lista interesariuszy). W Instytucie Filozofii praktyki realizowane są na podstawie Regulaminu praktyk realizowanych na Wydziale Humanistycznym UMK (załącznik 6.2). Za przedstawienie corocznych sprawozdań z przebiegu praktyk w IF odpowiedzialny jest opiekun praktyk. Następnie sprawozdania są poddawane analizie przez Instytutową Komisję ds. Jakości Kształcenia i władze dziekańskie.

Priorytetem działań obecnych władz IF jest stworzenie takich relacji z otoczeniem społeczno-gospodarczym, by każdy student rozpoczynający naukę na kierunku Filozofia miał zagwarantowane ciekawe i umożliwiający wielokierunkowy rozwój miejsce odbywania praktyk, zarówno krajowych jak i zagranicznych (w ramach programu Erasmus+).

Docelowo przewidywane są również takie działania, które poprzez zacieśnienie więzi z interesariuszami WH stworzyłyby absolwentom szanse na zatrudnienie w instytucjach współpracujących z WH oraz IF. W związku z tym planowane jest przedstawienie interesariuszom oferty WH wraz z profilem studenta i absolwenta WH i IF oraz odniesienie oczekiwań pracodawców do wiedzy i umiejętności absolwentów kierunku Filozofia.

WH oraz IF (oprócz wspomnianych wyżej jednostek UMK takich jak Biuro Karier czy Program Absolwent UMK) od lat prowadzi ścisłą współpracę z Działem Kształcenia UMK: instytucją uniwersytecką mającą za zadanie m.in. monitorowanie programów studiów oferowanych przez Wydział pod względem ich zgodności ze standardami oraz ich aktualności. W ciągu ostatnich lat władze IF podejmowały cały szereg prób poszerzenia oferty programowej, czego efektem było otwarcie studiów na kierunku „Kognitywistyka” (do 1.09.2018 w ramach IF), stworzenie specjalności „Komunikacja społeczna” na kierunku Filozofia czy formuły studiów „40+” (<http://filozofia.umk.pl/filozofia-40/>), przygotowanie programu i otwarcie studiów na kierunku „Medioznawstwo” (studiów ogólnowydziałowych prowadzonych wspólnie z Instytutem Socjologii), a także studiów na kierunku „Religioznawstwo” czy studiów podyplomowych „Etyka. Podstawy – kierunki – problemy” oraz „Gender Studies”. Te dążenia do poszerzenia oferty, a także otwarcia się na inne obszary zakończyły się sukcesem w przypadku Medioznawstwa, które jest kierunkiem popularnym i

chętnie wybieranym. Przez wiele lat dominującą specjalnością na kierunku Filozofia była Komunikacja społeczna, blisko związana z dziennikarstwem i medioznawstwem. Zainteresowaniem cieszyła się także formuła studiów 40+ na kierunku Filozofia. Niestety, nie udało się upowszechnić studiów na kierunku Religioznawstwo, które – chociaż są w ofercie IF – nie przyciągnęły wystarczającej liczby chętnych. Nabór na studia podyplomowe w zakresie Etyki i Gender Studies został wstrzymany jedynie w celu dostosowania tych studiów do wprowadzanych zmian prawnych i planowane jest jego wznowienie na gruncie nowych podstaw prawnych.

Priorytetem nowych władz IF będzie uwspółcześnienie oferty Instytutu Filozofii poprzez zwrócenie jej w kierunku problemów otaczającego świata. Przykładem tych działań jest czynny udział pracowników IF w pracach dotyczących zagadnień „Science and Technology Studies”, w ramach członkostwa Wydziału Humanistycznego w międzynarodowej sieci „European Inter-University Association on Society, Science & Technology” (<http://esst.eu/>). O tym, iż ten nowy kierunek może wyznaczyć ważne miejsce badań filozoficznych w badaniach nad współczesnością, może świadczyć przygotowywanie na WH UMK szkoły doktorskiej w oparciu o grant Power we współpracy z w/w siecią oraz Instytutem Badań Edukacyjnych.

Program studiów na kierunku Filozofia poddawany jest także analizie ze strony interesariuszy pod kątem ich oczekiwań i dostosowania programu do oczekiwań instytucji pozaakademickich i możliwości rynku pracy (zob. załączniki 6.3, 6.4, 6.5, 6.6, 6.12).

Z myślą o wyposażeniu absolwenta Filozofii w umiejętności przydatne w życiu zawodowym władze IF dążą do wzbogacenia program studiów o przedmioty o charakterze praktycznym i warsztatowym. Były wśród nich dotychczas takie kursy jak „Technologia pracy umysłowej i technologie informatyczne”, „Retoryka i erystyka”, „Warsztaty medialne”, „Emisja głosu i trening wystąpień publicznych”, „Teoria i narzędzia PR-u/marketingu politycznego”.

IF podejmuje cały szereg inicjatyw mających na celu popularyzację filozofii wśród młodzieży uczącej się oraz osób zainteresowanych humanistyką.

Spośród licznych inicjatyw podejmowanych przez władze Instytutu Filozofii we współpracy z innymi jednostkami UMK oraz instytucjami zewnętrznymi można wymienić imprezy cykliczne:

- Toruński Festiwal Nauki i Sztuki – Instytut Filozofii od lat ma swoją reprezentację podczas Festiwalu (<https://www.festiwal.torun.pl/>).
- Centrum Sztuki Współczesnej „Znaki Czasu” – Spotkania filozoficzne z filmem odbywające się raz w miesiącu od marca 2018 roku (<https://csw.torun.pl/spotkania-filozoficzne/>) oraz cykl spotkań „Płeć w kulturze” w latach 2011-2016 (zob. załącznik 6.8).
- Dni Filozofii (19-21 kwietnia 2017) we współpracy z Dworem Artusa, CSW, Klubem Hippiśówka <http://filozofia.umk.pl/dni-filozofii-19-21-kwietnia-2017/>, następnie (16-18 maja 2018) – pomysł, koordynacja, współpraca z CSW Toruń, <http://filozofia.umk.pl/dni-filozofii-2018/>
- Powiatowy Konkursu Filozoficzny "Filozofiada" (2014, 2015, 2016, 2017, 2018) - Gimnazjum nr 4 im. ONZ we Włocławku (patronat, wykłady: Marcin Zdrenka, Marcin Leźnicki, Adam Grzeleński)
- Wszechnica Feministyczna – cykl wykładów przeprowadzonych w kawiarni kulturalnej „Wejściówka” z okazji 100 uzyskania praw wyborczych przez kobiety w Polsce (załączniki 6.9, 6.10).
- Czwartki z Filozofią – dotychczas odbyło się 47 spotkań w Dworze Artusa w Toruniu, <https://artus.torun.pl/czwartki-z-filozofia/> (załącznik 6.7)

- Stworzenie sieci nauczycieli współpracujących z Instytutem Filozofii (współpraca z Kujawsko-Pomorskim Kuratorium Oświaty)
- Współpraca z Książnicą Kopernikańską i Toruńskim Oddziałem Polskiego Towarzystwa Filozoficznego w organizacji wykładów filozoficznych (od roku 2018).
- Współpraca z Bydgoskim Forum Obywatelskim (załącznik 6.11)
- Organizacja Olimpiady Filozoficznej dla uczniów szkół średnich.
- Współpraca z Liceum Ogólnokształcącym nr I w Toruniu w ramach regularnych spotkań (załącznik 6.13).

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Proces umiędzynarodowienia studiów stanowi ważny element strategii UMK w Toruniu oraz Wydziału Humanistycznego UMK (załączniki od 1.1 do 1.6). Program studiów oraz organizacja pracy w Instytucie Filozofii ma prowadzić do realizacji czterech celów:

- (1) do pogłębienia znajomości języków obcych dzięki ich nauczaniu oraz kształceniu w językach obcych,
- (2) do poszerzenia wiedzy i umiejętności studentów polskich poprzez promowanie pobytów na uczelniach partnerskich w ramach programu Erasmus+ (w formie semestralnych lub rocznych wyjazdów na studia [Student Mobility], a także pobytów w formie praktyk [„Internships”]).
- (3) intensyfikacji przyjazdów studentów z uczelni partnerskich poprzez stworzenie oferty programowej dającej okazję do wspólnej nauki studentom polskim i zagranicznym.
- (4) wzbogacenia doświadczeń międzynarodowych pracowników Instytutu Filozofii i Katedry Logiki UMK.

Ad 1. Podstawę procesu internacjonalizacji stanowi nauczanie języków obcych i terminologii filozoficznej. W programie studiów filozoficznych znajduje się:

Na I stopniu studiów:

- roczny kurs j. łacińskiego, stanowiący przygotowanie gramatyczne i leksykalne do nauki języków obcych w ogóle,
- dwuletni kurs j. obcego nowożytnego w Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych UMK, prowadzący do uzyskania w trakcie studiów odpowiedniego certyfikatu,
- translatorium z j. obcego (do wyboru z j. angielskiego, francuskiego lub niemieckiego),
- zajęcia prowadzone w ramach ścieżki „ogólnofilozoficznej” pt. „Lektury ze współczesnej filozofii” (do wyboru są lektury z j. niemieckiego, angielskiego i francuskiego),
- na większości zajęć pojawia się również bazowa terminologia filozoficzna, multimedia czy materiały pomocnicze i uzupełniające w językach obcych.

Na II stopniu studiów:

- Język obcy dla filozofów (do wyboru j. ang., niem., fr.),
- Analiza tekstów w j. obcym (do wyboru j. ang., niem., fr.),
- Translatorium z języka obcego (60 h),
- na większości zajęć pojawia się również bazowa terminologia filozoficzna, multimedia czy materiały pomocnicze i uzupełniające w językach obcych.

Uzupełnienie tej oferty programowej stanowią wykłady gości zagranicznych prowadzone w ramach:

- zajęć wchodzących w skład Programu „Invitation to Philosophy, Psychology and Sociology”,
- semestralnego cyklu gościnnych wykładów oferowanych przez profesorów zagranicznych („Visiting Professors” – ostatnio prof. W. Euler /Niemcy/, prof. S. Chakrabarti /Indie/).
- ośmiogodzinnych bloków wykładowych oferowanych przez profesorów zagranicznych przebywających w Toruniu w ramach programu Erasmus+ (załącznik 7.1).
- pojedynczych wykładów gości zaproszonych przez poszczególnych pracowników IF lub KL w ramach indywidualnej współpracy międzynarodowej (<http://filozofia.umk.pl/nauka/wyklady-gosci-zagranicznych/>)
- konferencji organizowanych przez Instytut Filozofii lub Katedrę Logiki,
- otwartych wykładów zagranicznych gości w ramach posiedzeń Oddziału Toruńskiego Polskiego Towarzystwa Filozoficznego.

Ad 2. Instytut Filozofii dysponuje bogatą ofertą wymiany studenckiej w uczelniach partnerskich całej Europy. W chwili obecnej wśród partnerów Wydziału Humanistycznego w zakresie Filozofii znajdują się sześćdziesiąt dwie uczelnie europejskie z piętnastu krajów Europy (załącznik 7.2). W latach 2015-2019 z programu Erasmus+ skorzystało 2 studentów kierunku Filozofia w ramach Student Mobility i 2 studentów w ramach praktyk.

Ad 3. Znaczenie umiędzynarodowienia ma swoje odzwierciedlenie w ofercie dydaktycznej oferowanej zarówno studentom polskim, jak i studentom zagranicznym studiującym w ramach Programu Erasmus+. Od roku 2014 na Wydziale Humanistycznym oferowany jest Program „Invitation to Philosophy, Psychology and Sociology” (pierwotnie „Invitation to Philosophy and Sociology, następnie poszerzone o przedmioty z zakresu Psychologii) składający się z anglojęzycznych kursów wchodzących w skład „Bloku Programu Erasmus+ WH”. Zajęcia te, w pierwszej kolejności dedykowane studentom zagranicznym, są jednak również dostępne dla studentów polskich, będąc częścią oferty „Przedmioty uniwersyteckie”, tym samym stwarzając możliwość wspólnej nauki studentom polskim i zagranicznym.

W bieżącym roku akademickim w ramach tego Programu oferowanych jest dziesięć konwersatoriów w j. angielskim prowadzonych przez pracowników Instytutu Filozofii i Katedry Logiki (Załącznik 7.3). Od roku 2014, czyli od początku powstania Programu „Invitation to Philosophy and Sociology”, wśród 241 studentów zagranicznych, które odbyły semestralny lub roczny pobyt studyjny na WH w ramach Programu Erasmus+, 103 osoby studiowały w swoich macierzystych jednostkach kierunek Filozofia. W roku bieżącym w ramach Programu Erasmus+ na Wydziale Humanistycznym studiuje 33 studentów Filozofii z 22 ośrodków partnerskich.

Ad 4. Pracownicy IF i KL mają szerokie spektrum możliwości współpracy z poważnymi ośrodkami akademickimi w całej Europie:

- umowy międzyinstytucjonalne zawarte w ramach Programu Erasmus+ stwarzają bogatą ofertę współpracy międzynarodowej (Teaching Mobility)
- od roku 2017 Wydział Humanistyczny został członkiem międzynarodowej sieci skupiającej jednostki prowadzące badania w zakresie studiów nad nauką i techniką (międzynarodowa sieć European Inter-University Association on Society, Science & Technology; <http://esst.eu/>). Liczne grono pracowników IF uczestniczy w tych badaniach, organizując seminaria, konferencje, a także opiekując się studentami zagranicznymi, którzy przybywają na WH, by napisać swoje prace dyplomowe.
- organizacja i uczestnictwo w seminariach i konferencjach międzynarodowych.

Władze WH w dążeniu do stworzenia sprzyjających warunków i zachęcenia studentów do wyjazdów stworzyły cały szereg elementów systemowych mających na celu organizację i ułatwienie wyjazdów. Rozwojem współpracy międzynarodowej zajmuje się Pełnomocnik Dziekana ds. Mobilności, a wszystkie aspekty związane z wyjazdami regulują takie dokumenty wydziałowe, jak np. „Regulamin wyjazdów w ramach Programu Erasmus+” (Załącznik 7.4). Dwa razy w roku (wiosną oraz jesienią) organizowane są nabory na wyjazdy w ramach Programu Erasmus+ dla studentów całego Wydziału Humanistycznego. Rekrutacja poprzedzona jest akcją informacyjną wśród studentów Wydziału. Zgłoszenia studentów muszą zawierać list motywacyjny, potwierdzenie znajomości języka obcego, średnią ocen, a także wstępny program studiów zagranicznych. Selekcji kandydatów dokonuje Komisja

Wydziałowa pod przewodnictwem Pełnomocnika Dziekana ds. Mobilności, do której należą osoby funkcyjne spośród poszczególnych jednostek Wydziału.

Wydział Humanistyczny prowadzi również działania promocyjne skierowane do studentów zagranicznych. Facebookowa grupa „Erasmus+ Copernicus University Faculty of Humanities” liczy ponad 300 członków, w głównej mierze studentów, którzy studiowali na Wydziale Humanistycznym UMK w ramach Programu Erasmus+. Od 2014 roku Wydział Humanistyczny dysponuje ulotkami promocyjnymi w kilku językach (angielski, rumuński, turecki), a także plakatami anglojęzycznymi (w wersji PDF, a także drukowanej). Działania te przynoszą wymierne efekty: liczba studentów zagranicznych wzrosła z 32 w pierwszej edycji Programu „Invitation to Philosophy and Sociology” (rok 2014) do 61 w czwartej edycji Programu (rok 2017). Bardzo pomocna jest tutaj bliska współpraca Wydziału Humanistycznego oraz Wydziału Filologicznego i Wydziału Politologii i Studiów Międzynarodowych, umożliwiająca zaoferowanie studentom zagranicznym jeszcze bogatszej oferty kursów w j. angielskim w zakresie humanistyki i nauk społecznych.

Za monitoring i ocenę rozwoju umiędzynarodowienia Wydziału Humanistycznego odpowiadają prodziekan WH ds. badań naukowych i umiędzynarodowienia, Pełnomocnik Dziekana ds. Mobilności, a także osoby funkcyjne w poszczególnych jednostkach.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Instytut Filozofii wspiera najzdolniejszych studentów i najzdolniejsze studentki, którzy chcą rozwijać się naukowo. Są oni gratyfikowani za uzyskanie wysokich wyników w nauce stypendiami naukowymi. Zgodnie z Zarządzeniem Rektora UMK nr 192 z roku 2014 paragraf 25 może je uzyskać 8% studentów legitymujących się najlepszymi osiągnięciami naukowymi. W roku akademickim 2018/2019 na studiach filozoficznych pierwszego stopnia stypendia te pobierają dwie osoby, zaś na studiach filozoficznych drugiego stopnia trzy. Dofinansowywane są również ich wyjazdy na konferencje z funduszu dydaktycznego Instytutu Filozofii oraz tzw. funduszu „Repety WH” Wydziału Humanistycznego.

Na Wydziale Humanistycznym przyznawane jest wyróżnienie oraz nagroda za najlepszą pracę dyplomową (Załącznik 8.1), organizowany jest konkurs na najlepszego studenta i absolwenta oraz wpisy do tzw. Złotej Księgi Wydziału Humanistycznego (Załącznik 8.2).

Studenci mogą rozwijać swoje zainteresowania naukowe w ramach funkcjonujących na Wydziale Humanistycznym kół naukowych, z których część ściślej związana jest z dyscypliną filozofia jak Filozoficzny Klub Dyskusyjny SOFIA, Koło Naukowe Logiki, Koło Naukowe Badaczy Popkultury "Spoiler Alert", a część ma charakter interdyscyplinarny, jak Toruńskie Koło Kognitywistyczne czy Interdyscyplinarne Koła Naukowe „Kotvov”. W ramach ich działalności organizowane są otwarte debaty, wykłady, sympozja studenckie czy kluby dyskusyjne. Ponadto w ramach ich działalności finansowane są wyjazdy ich członków i członkiń na organizowane wydarzenia naukowe w kraju.

Najzdolniejsi studenci i studentki, zwłaszcza studiów drugiego stopnia, włączani są w prace badawcze pracowników Instytutu Filozofii, dotyczy to zwłaszcza opracowania przekładów (załącznik 1-10), ale także prac nad tekstami naukowymi. W efekcie kontynuują oni prace badawcze na studiach trzeciego stopnia, co skutkuje powstaniem i opublikowaniem tekstów naukowych (załącznik 2-2).

Od 1999 roku funkcjonuje program mobilności studentów MOST, dzięki któremu studenci wszystkich stopni studiów filozoficznych mogą studiować przez semestr lub cały rok akademicki na jednej z ponad dwudziestu, polskich uczelni partnerskich. Rekrutacja odbywa się dwa razy do roku od 15 kwietnia do 15 maja (rekrutacja na semestr zimowy i cały rok akademicki) oraz od 31 października do 30 listopada (rekrutacja na semestr letni). Szczegółowe informacje można znaleźć na stronie Wydziału Humanistycznego www.hum.umk.pl/studenci/most/ oraz na <http://most.amu.edu.pl/index.php/strona-glowna>.

Studenci filozofii pierwszego i drugiego stopnia mogą korzystać ze stypendium Erasmus+ i wyjeżdżać na studia (na semestr lub rok) do wybranej uczelni partnerskiej. Wydział Humanistyczny UMK podpisał umowy w ramach tej wymiany z uczelniami z Austrii, Bułgarii, Chorwacji, Estonii, Francji, Hiszpanii, Litwy, Niemiec, Norwegii, Portugalii, Rumunii, Słowacji, Słowenii, Szwajcarii, Turcji i Węgier (pełna lista znajduje się na stronie <http://www.hum.umk.pl/stypendia-erasmus/>, zob. Załącznik 7.2). Szczegółowe informacje znajdują się na stronie Wydziału Humanistycznego: <http://www.hum.umk.pl/stypendia-erasmus/>.

Studenci filozofii w wieku powyżej 40 lat, którzy łączą studia z pracą i zaświadczą o tym fakcie przed rozpoczęciem zajęć dydaktycznych, otrzymują automatycznie prawo do

Indywidualnej Organizacji Studiów. Ze względu na to, że ilość studentów filozofii nie jest duża, dostosowanie się do ich potrzeb może sięgać projektowania planu studiów. Pracownicy wspólnie wyrazili gotowość do ustępstw w planach swoich zajęć na posiedzeniu Rady Instytutu. Załącznik 8.3 pokazuje przykład dostosowania planu studiów w semestrze zimowym roku akademickiego 2017/2018 do potrzeb osób, które łączą naukę z pracą. Wszystkie zajęcia przeprowadzane dla I roku odbywały się w godzinach popołudniowych. W przypadku, gdy prowadzący nie ma możliwości takiego dostosowania, studenci którzy mają obiektywne i potwierdzone trudności z uczestnictwem w zajęciach, zazwyczaj otrzymują możliwość zaliczenia przedmiotu indywidualnie. Obecnie filozofię studiuje 7 osób w wieku powyżej 40 lat, 4 spośród nich skorzystało z Indywidualnej Organizacji Studiów. Podobna elastyczność oferowana jest studentom studiującym więcej niż jeden kierunek studiów (jednak udogodnienia te nie mają wpływu na ogólny plan zajęć).

Problem dostosowania warunków studiów do potrzeb osób niepełnosprawnych ruchowo nie odróżnia zasadniczo Instytutu Filozofii od innych jednostek zajmujących budynek Wydziału Humanistycznego na ul. Fosa Staromiejska. Został on przedstawiony od strony technicznej w kryterium 2 (punkt 4). Jednak osoba niepełnosprawna (nie tylko niepełnosprawna motorycznie) może zwrócić się do uczelnianego Zespołu ds. Studentów Niepełnosprawnych, będącego jednostką ogólnouczelnianą oferującą pomoc dostosowaną do indywidualnych potrzeb. Student może złożyć wniosek o przydzielenie asystenta dydaktycznego, który udziela różnych form codziennej pomocy. Aczkolwiek pozytywne rozpatrzenie prośby jest zależne od ilości składanych wniosków. Dostępnych jest także 2 kierowców transportowych w skali całego uniwersytetu, zaś 2 domy studenckie są dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych. Wydziałowa strona internetowa jest dostosowana do kryteriów standardu WCAG 2.0, ułatwiającego korzystanie z niej przez osoby z dysfunkcją wzrokową.

Studenci i absolwenci filozofii, mają możliwość uzyskania porady zawodowej oraz informacji o rynku pracy w Burze Karier UMK. Pośredniczy ono w znalezieniu pracy czy stażu, prowadząc bazy danych ofert. W przypadku rejestracji w Biurze, student może otrzymywać również spersonalizowane propozycje zatrudnienia. Biuro prowadzi także indywidualne spotkania z doradcami zawodowymi w celu planowania ścieżki rozwoju zawodowego. Organizuje szkolenia i warsztaty podnoszące umiejętności radzenia sobie na rynku pracy m.in. z zakresu tworzenia dokumentów aplikacyjnych, radzenia sobie podczas procesu rekrutacji, określania potencjału zawodowego, doskonalenia umiejętności przydatnych na rynku pracy oraz rozwijania kompetencji zawodowych. Te możliwości nie odróżniają studentów filozofii od studentów innych kierunków.

Wraz z początkiem każdego roku akademickiego odbywają się spotkania studentów pierwszego roku studiów I i II stopnia z prodziekanem do spraw studenckich, pracownikami dziekanatu Wydziału Humanistycznego UMK, dyrekcją Instytutu Filozofii podczas, których studenci są informowani o najważniejszych zapisach z regulaminu studiów oraz o możliwości korzystania z poszczególnych form wsparcia w rozwoju naukowym oraz wsparcia materialnego. Dla chętnych studentów organizowane były integrujące środowisko studentów z kadrą dydaktyczną wyjazdy do ośrodka wypoczynkowego UMK Bachotek.

Pełną obsługę administracyjną studentów zapewnia dziekanat Wydziału Humanistycznego, wszelkie przydatne informacje dla studentów znajdują się na stronie internetowej Wydziału Humanistycznego <http://www.hum.umk.pl> (zwłaszcza w zakładce „studia”). Informacje o programie kształcenia i procedurach związanych z organizacją studiów dostępne są na stronach internetowych Wydziału Humanistycznego oraz Instytutu

Filozofii, pełna oferta kształcenia znajduje się także w systemie USOS. Obsługą studiów filozoficznych pierwszego stopnia z ramienia dziekanatu zajmuje się pani Joanna Salomończyk (gregor@umk.pl, 56 611 3634), a studiów drugiego stopnia Anna Dąbrowska (annad@umk.pl, 56 6113612). Pomocą w sprawie procesu dydaktycznego służą także opiekunowie poszczególnych lat studiów, zastępca dyrektora Instytutu Filozofii ds. dydaktyki (obecnie dr Piotr Domeracki) oraz prodziekan Wydziału Humanistycznego ds. studenckich (obecnie dr hab. Anita Pacholik-Żuromska).

Zasady pomocy materialnej dla studentów Uniwersytetu Mikołaja Kopernika reguluje Zarządzenie nr 192, Rektora Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu z dnia 6 października 2014 r. (Załącznik 8.4, 8.5). Głównym źródłem informacji o możliwościach wsparcia materialnego jest strona internetowa Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, na której można znaleźć potrzebne regulaminy, wzory oświadczeń, opis obsługi generatora stypendialnego, terminy składania wniosków oraz odpowiedzi na najczęściej zadawane pytania (<http://www.stypendia.umk.pl>). Dodatkowe informacje na temat dokumentów można uzyskać w dziekanacie Wydziału Humanistycznego i skorzystać z pomocy oddelegowanego do spraw pomocy materialnej pracownika dziekanatu, którą obecnie jest Anna Dąbrowska (annad@umk.pl, 56 611 3612). Częściowo obieg dokumentów odbywa się elektronicznie, na przykład w przypadku funduszu z pomocy materialnej czy składania wniosków o stypendia ministra.

Typowe podania i wnioski studentów i studentek np. o przyznanie IPS, ISO, urlopu dziekańskiego, powtarzania roku, itp., jak i innych spraw losowych, dyscyplinarnych, wymagających zindywidualizowanego podejścia w granicach obowiązujących przepisów prawa, są rozpatrywane przez dziekana ds. studenckich Wydziału Humanistycznego (obecnie dr hab. Anitę Pacholik-Żuromską). Osobą odpowiedzialną w Instytucie Filozofii za wspieranie studentów w w/w sprawach jest z-ca dyrektora ds. dydaktycznych (obecnie dr Piotr Domeracki), który konsultuje wnioski studentów oraz je opiniuje. Uczestniczy on również w spotkaniach Wydziałowej Komisji Dydaktycznej oraz Komisji ds. Jakości Kształcenia, w ramach której dyskutowane są sprawy studenckie oraz optymalne sposoby ich rozwiązywania, kwestie zachęcania studentów do mobilności i aktywności naukowej, ale także zagadnienia związane z nagradzaniem najlepszych studentów i absolwentów Wydziału Humanistycznego.

Ocena i doskonalenie systemu wsparcia oraz motywowania studentów oraz ocena oraz doskonalenie elementów systemu służących wspieraniu procesu kształcenia może dokonywać wielotorowo. Przedstawiciele studentów są członkami Rady Instytutu, Rady Wydziału, Komisji Dydaktycznej oraz Komisji ds. Jakości Kształcenia, biorą udział w dyskusjach poświęconych sprawom studenckim, proponują, współtworzą i monitorują w ten sposób możliwość wypracowania optymalnych sposobów rozwiązywania problemów. Informują o mankamentach funkcjonowania poszczególnych rozwiązań, podpowiadają, jak poszerzyć i ulepszyć sposoby zachęcania studentów do mobilności i aktywności naukowej, ale także nagradzania najlepszych studentów i absolwentów Wydziału Humanistycznego. Na Wydziale Humanistycznym funkcjonuje Wydziałowa Rada Samorządu Studenckiego (<http://www.samorząd.umk.pl>), która umożliwia zgłaszanie uwag dotyczących funkcjonowania wydziału.

W Instytucie Filozofii UMK regularnie przeprowadzane są ankiety ewaluacyjne dotyczące poszczególnych zajęć, które studenci i studentki mogą nieobligatoryjnie i anonimowo wypełnić w systemie USOS. Zawarte w niej pytania dotyczą sposobu prowadzenia zajęć, ich zrozumiałości dla studentów, realizacji efektów uczenia, ale także poziomu kultury osobistej prowadzących oraz sposobów oceniania. Wydziałowy Koordynator ds. Jakości Kształcenia, którym obecnie jest dr hab. Krystyna Mruczek-Nasieniewska,

pracownica Katedry Logiki UMK, analizuje dane zawarte w ankietach ewaluacyjnych. Na początku każdego semestru władze Instytutu Filozofii dokonują oceny zajęć dydaktycznych prowadzonych przez jednostkę w poprzednim roku akademickim. Opracowane w ramach jednostek raporty są prezentowane w czasie posiedzeń Komisji Dydaktycznej oraz Komisji ds. jakości Kształcenia. Wydziałowy Koordynator ds. Jakości Kształcenia przygotowuje raport zbiorczy dotyczący wyników zawartych w ankietach oraz prezentuje je w czasie posiedzenia Rady Wydziału.

Na poziomie ogólnouczelnianym funkcjonuje strona internetowa „jakosc.umk.pl”, która jest „Internetowym biurem” Systemu Doskonałości Akademickiej na UMK umożliwiającym zgłaszanie usprawnień w funkcjonowaniu Uniwersytetu. Każdy może podzielić się swoimi sugestiami i uwagami dotyczącymi jakości funkcjonowania poszczególnych elementów działania uniwersytetu dzięki karcie działań doskonalących. W celu przesłania swojej sugestii wystarczy na stronie głównej Jakości Kształcenia skorzystać z przycisku „Zgłoś teraz”. Po zalogowaniu się do serwisu za pomocą konta uniwersyteckiego zgłaszający/a zostanie przeniesiony/a do odpowiedniego formularza. Poprawne wypełnienie wszystkich pól pozwoli wysłać formularz z propozycją zmiany.

Identyfikowaniem zagrożeń wynikających ze sposobów działania i funkcjonowania Uniwersytetu na różnych poziomach jego organizacji oraz rekomendowaniem rozwiązań, które ograniczałyby ryzyko ich wystąpienia zajmuje się Pełnomocnik Rektora ds. Integracji i Innowacji Profesor Roman Bäcker (pełnomocnik-backer@umk.pl). Działalnością informacyjną dotyczącą bezpieczeństwa studentów oraz udzielaniem pomocy osobom dotkniętym zagrożeniem zajmuje się Pełnomocnik ds. bezpieczeństwa studentów i doktorantów mgr Paweł Rażny (<https://www.umk.pl/uczelnia/pełnomocnik-bezpieczenstwo/>), z którym Wydział Humanistyczny współpracuje w przypadkach problemowych.

Obecnie finalizowane są prace w Uczelnianym Centrum Informatycznym nad przeznaczoną dla polskich i zagranicznych studentów aplikacją mobilną Geert, która ma spełniać funkcje przewodnika po budynkach uniwersytetu oraz po Toruniu pomagając rozpoznać miejsca niebezpieczne oraz wzywaniu pomocy bez konieczności mówienia po polsku lub angielsku (<http://kognilab.umk.pl/wp-content/uploads/2018/01/UMK-prezentacja-PL-Geert.pdf>).

W Instytucie Filozofii rozpoznano potrzebę informowania oraz edukowania na temat potencjalnie występujących na uczelni form mobbingu czy dyskryminacji oraz ewentualnym systemowym sposobom ich przeciwdziałania, co dotyczy całego środowiska akademickiego, zarówno studentów i studentek, pracowników naukowych czy pracownic i pracowników administracji. Pierwsze szkolenie na temat mobbingu przeznaczone dla pracowników naukowych Instytutu Filozofii UMK oraz studentów studiów doktoranckich zostało przeprowadzone 18 czerwca 2018 roku przez Bartłomieja Chłudzińskiego, rzecznika akademickiego UMK (https://www.umk.pl/uczelnia/rzecznik_akademicki/). Dyrekcja Instytutu planuje zorganizowanie kolejnych szkoleń na temat dyskryminacji, przemocy, naruszania bezpieczeństwa dla studentów wszystkich stopni.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Informacje związane z rekrutacją na studia na Uniwersytet Mikołaja Kopernika (licencjackie, magisterskie, doktoranckie i podyplomowe) znajdują się na ogólnouczelnianej stronie internetowej <https://www.umk.pl/kandydaci/>. Znajdziemy tam szczegółowe opisy kierunków studiów (w tym filozofii: https://www.umk.pl/kandydaci/informacje/?id=20170428144038&id_kierunku=82) wyjaśnienie zasad rekrutowania krok po kroku (<https://www.umk.pl/kandydaci/krok-po-kroku/kampus-torunski/>); informacje na temat warunków przyjęcia na studia, terminów, wymaganych dokumentów, opłat, harmonogramu rekrutacji etc. (<https://www.umk.pl/kandydaci/niezbednik/>) oraz kontakt do Uczelnianej Komisji Rekrutacyjnej (<https://www.umk.pl/kandydaci/kontakt/>).

Szczegółowe informacje dla studiujących filozofię o programie studiów, jego realizacji w danym roku akademickim, planie studiów czy harmonogramie znajdują się na stronie Instytutu Filozofii www.filozofia.umk.pl w zakładce „studenci”. Wszelkie uwagi i zastrzeżenia dotyczące sposobu przekazywania, pełności czy aktualności powyższych informacji można przesłać za pomocą formularza kontaktowego znajdującego się na stronie www.filozofia.umk.pl w zakładce „kontakt” (<http://filozofia.umk.pl/kontakt/>) lub drogą telefoniczną lub mailową do sekretariatu Instytutu Filozofii (Renata Godlewska, 46 56 611 36 66, filozofia@umk.pl).

Dodatkowo wydarzenia związane z życiem naukowym Instytutu Filozofii (publikowane książki i artykuły pracowników, ich wystąpienia konferencyjne i popularyzujące filozofię, ich prace w rozmaitych gremiach akademickich i pozaakademickich etc.), aktywnością studentów i studentek (działalność kół naukowych, wyjazdy na konferencje, udział w debatach etc.) oraz wszelkimi ciekawymi informacjami związanymi z tematyką filozoficzną udostępniane są na publicznie dostępnej stronie Facebook: <https://www.facebook.com/filozofia.umk/>.

W systemie USOS wszyscy studujący filozofię na obu stopniach znajdą sylabusy zajęć realizowanych w danym roku akademickim i w latach poprzednich, które szczegółowo przedstawiają efekty kształcenia/uczenia, liczbę punktów ETCS, rozkład punktowy całkowitego nakładu pracy studenta, opis zajęć, stosowane metody dydaktyczne, wykaz literatury oraz metody, kryteria oceniania, a także informacje o godzinie i miejscu odbywania się zajęć. Opiswane dane dostępne są dla wszystkich osób posiadających możliwość zalogowania się na stronie [umk.pl](http://www.umk.pl). Część materiałów dydaktycznych jest umieszczana przez prowadzących na platformie Moodle (<https://moodle.umk.pl/>).

Obecnie uczelnia dostosowuje się do wymagań Arktułu 358 Ustawy z dnia 20.07.2018 Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce – wymagane przepisami dokumenty będą zamieszczane w BIP-ie umk.bip.gov.pl.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu uznaje za swoje priorytetowe działanie oraz dokłada wszelkich starań, by prowadzić, wdrażać oraz systematycznie doskonalić spójną, perspektywiczną oraz odpowiadającą wyzwaniom współczesności politykę jakości kształcenia, realizowaną w całej uczelni na wszystkich poziomach oraz we wszystkich formach kształcenia. Nadrzędnym celem prowadzonych działań jest kreowanie warunków sprzyjających wymianie dobrych praktyk między poszczególnymi jednostkami uczelni oraz budowanie akademickiej kultury jakości. W trosce o stałe podnoszenie jakości kształcenia Senat Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, Uchwałą Nr 33 z dnia 27 lutego 2018 (załącznik 10.2a) roku Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia i Organizacji Pracy „System Doskonałości Akademickiej” (WSZJK). Odnosi się on do wszystkich obszarów funkcjonowania Uniwersytetu, obejmując wszystkie formy i rodzaje studiów, na wszystkich poziomach kształcenia. System ten został tak zaprojektowany, by stanowił rzeczywisty i sprawny instrument umożliwiający ciągłe doskonalenie.

1. Najnowsze, ramowe zasady projektowania, zatwierdzania, monitorowania, przeglądu, oraz doskonalenia programu studiów na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu zostały określone w projekcie nowego Statutu uczelni przyjętym w dniu 16.04.2019, w rozdziale 11 Wewnętrzne Systemy Zapewniania Jakości §127–128 (Załącznik 10.1a). §127 dotyczy wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia i organizacji pracy. Jego celem jest doskonalenie jakości kształcenia oraz organizacji pracy, przekładające się na budowanie kultury jakości, dobrą atmosferę i wysoką efektywność pracy, zadowolenie pracowników, studentów i doktorantów, efekty ekonomiczne oraz renomę Uniwersytetu. §128 odnosi się do wewnętrznego systemu zapewniania jakości działalności naukowej w dyscyplinach naukowych. Jego celem jest doskonalenie badań naukowych, prac rozwojowych oraz twórczości artystycznej, przekładające się na osiągnięcie doskonałości naukowej nauczycieli akademickich w poszczególnych dyscyplinach naukowych. Będzie on obowiązywał od 01.10.2019 r., rekomendując stosowne zmiany dostosowawcze w zakresie obowiązującego na uczelni systemu regulacji, wdrażania i nadzoru ogólnej i szczegółowej polityki jakości. Aktualnie obowiązującym dokumentem, zawierającym wytyczne dla rad wydziałów w sprawie warunków, jakim powinny odpowiadać programy kształcenia na studiach wyższych oraz trybu uchwalania programów kształcenia, jest Uchwała Nr 5 Senatu Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu z dnia 5 lutego 2019 r. (Załącznik 10.1b) oraz uchwała Senatu nr 6 z tego samego dnia (Załącznik 10.1f). Całościowa polityka jakości, projektowania, zatwierdzania, monitorowania, przeglądu i doskonalenia programu studiów na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika koordynowana jest przez aktualizowane w kolejnych edycjach zapisy przygotowanego staraniem Zespołu Monitorującego Uczelnianej Rady ds. Jakości Kształcenia dokument, który określany jest mianem Biblii Systemu Doskonałości Akademickiej, a jest nim Księga Jakości Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu (najnowsze wydanie 3 obowiązuje od 07.02.2018. – Załącznik 10.1c). Obok tego, niezwykle ważnym dokumentem, potwierdzającym, jak wielką wagę władze toruńskiej uczelni przykładają do implementowania i rozwijania na UMK polityki jakości, są Rekomendacje Uczelnianej Rady ds. Jakości Kształcenia z marca 2018 r. (Załącznik 10.1d). Zakres, strukturę

oraz sposób funkcjonowania Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia i Organizacji Pracy „System Doskonałości Akademickiej” (WSZJK) na UMK określa odrębny dokument (Załącznik 10.1e).

Pełen wykaz dokumentów opisujących oraz regulujących na UMK uruchamiane działania na rzecz kreowania efektywnej polityki projakościowej obejmuje również następujące grupy Uchwał Senatu uczelni oraz Zarządzeń rektorskich:

- Zarządzenia i Uchwały dotyczące struktury systemu zapewniania jakości kształcenia:
  - Zarządzenie Nr 61 Rektora UMK z dnia 7 kwietnia 2014 r. w sprawie szczegółowych zadań wydziałowych koordynatorów ds. jakości kształcenia oraz wydziałowych rad ds. jakości kształcenia [Biuletyn Prawny UMK Nr 2, poz. 183] (Załącznik 10.1g)
  - Uchwała Nr 33 Senatu UMK z dnia 27 lutego 2018 r. w sprawie wprowadzenia Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia i Organizacji Pracy Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu [Biuletyn Prawny UMK Nr z 2018 poz. 68] (Załącznik 10.1h)
  - Zarządzenie Nr 126 Rektora UMK z dnia 16 sierpnia 2018 r. w sprawie powołania Uczelnianej Rady ds. Jakości Kształcenia w Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu [Biuletyn Prawny UMK z 2018 r., poz. 294] (Załącznik 10.1i)

- Zarządzenia dotyczące oceny zajęć dydaktycznych przez studentów:
  - Zarządzenie Nr 60 Rektora UMK z dnia 7 kwietnia 2014 r. w sprawie procedury oceny zajęć dydaktycznych w Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu [Biuletyn Prawny UMK Nr 2, poz. 182 z późn. zm.] (Załącznik 10.11)

- Zarządzenia dotyczące procedury hospitacji zajęć dydaktycznych:
  - Zarządzenie Nr 145 Rektora UMK z dnia 2 listopada 2015 r. w sprawie procedury hospitacji zajęć dydaktycznych w Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu [Biuletyn Prawny UMK z 2015 r., poz. 321] (Załącznik 10.1m)

- Zarządzenia dotyczące procedury monitorowania losów absolwentów:
  - Zarządzenie Nr 103 Rektora UMK z dnia 5 lipca 2016 r. w sprawie procedury monitorowania losów absolwentów w Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu [Biuletyn Prawny UMK z 2016 r., poz. 273] (Załącznik 10.1n)

- Zarządzenia dotyczące procedury badania satysfakcji pracowników oraz działań doskonalących jakość funkcjonowania uczelni:
  - Zarządzenie Nr 57 Rektora UMK z dnia 29 kwietnia 2016 r. w sprawie procedury badania satysfakcji pracowników w Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu [Biuletyn Prawny UMK z 2016 r., poz. 173] (Załącznik 10.1o)
  - Zarządzenie Nr 126 Rektora UMK z dnia 29 września 2015 r. w sprawie działań doskonalących jakość funkcjonowania Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu [Biuletyn Prawny UMK z 2015 r., poz. 284] (Załącznik 10.1p)

2. Podstawę prawną dotychczasowego działania systemu odpowiadającego za politykę jakości kształcenia na Wydziale Humanistycznym UMK, oprócz wyżej wymienionych dokumentów, stanowią następujące akty prawne:

- Uchwała Senatu UMK nr 10 z 28 stycznia 2014 w sprawie wprowadzenia Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia i Organizacji Pracy Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu (Załącznik 10.2a)
- Zarządzenie nr 60 Rektora UMK z 7 kwietnia 2014 r. w sprawie procedury oceny zajęć dydaktycznych w Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu (z późn. zm.) (Załącznik 10.2b)
- Zarządzenie nr 58 Rektora UMK z 29 kwietnia 2016 r. w sprawie procedury badania satysfakcji studentów, doktorantów i słuchaczy studiów podyplomowych w Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu (Załącznik 10.2c)
- Uchwała Rady Wydziału Humanistycznego z dnia 19 lutego 2013 r. w sprawie powierzenia Wydziałowej Komisji Dydaktycznej sprawowania Kontroli nad wewnętrznym systemem zapewniania jakości kształcenia (Załącznik 10.2d)
- Uchwała Rady Wydziału Humanistycznego z dnia 18 października 2016 r. w sprawie powołania Wydziałowej Rady ds. Jakości Kształcenia na okres kadencji 2016–2020 (Załącznik 10.2e)
- Uchwała Rady Wydziału Humanistycznego z dnia 15.11.2016 r. w sprawie zatwierdzenia kandydatury Wydziałowego Koordynatora ds. Jakości Kształcenia na lata 2016–2020 (Załącznik 10.2f).

3. Wydział Humanistyczny, mając na uwadze politykę jakości, w łączności z działaniami na poziomie ogólnouniwersyteckim, na którym funkcjonuje Uczelniana Rada ds. Jakości Kształcenia, powołał Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia oraz – jako wsparcie komunikacji ze szczeblem centralnym – stanowisko Wydziałowego Koordynatora ds. Jakości Kształcenia. Na mocy Uchwały Rady Wydziału Humanistycznego z dnia 15.11.2016 r. od na funkcję tę w kadencji 2016–2020 powołano dr hab. Krystyną Mruczek-Nasieniewską (Załącznik 10.3a). Dla poszczególnych kierunków podstawowym organem monitorowania, oceny i doskonalenia jakości kształcenia pozostaje Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia. Na poziomie Wydziału spośród funkcjonujących w jego ramach jednostek, w tym Instytutu Filozofii, agregowane są zbiorcze dane dotyczące oceny jakości programów studiów poprzez indywidualną ankietyzację wszystkich pracowników naukowo-dydaktycznych oraz doktorantów prowadzących zajęcia dydaktyczne. Strategiczną oceną systemu podnoszenia jakości kształcenia zajmuje się wspomniana Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia, która integruje działania poszczególnych jednostek prowadzących kierunki studiów. Obok systematycznych prac ewaluacyjnych, prowadzone są także prace koncepcyjne, np. formułowane są wnioski o zmianę treści pytań w ankiecie ewaluacyjnej zajęć dydaktycznych, doskonalenie kryteriów weryfikacji ocen w tym narzędziu z uwagi na niską zwrotność ankiet, poszukiwanie sposobów aktywizacji studentów w procesie ewaluacji i rozwijania procesu kształcenia. Organem uzupełniającym działania Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia jest powołana na mocy Uchwały Rady Wydziału Humanistycznego z dnia 18 października 2016 r. na kadencję 2016–2020 Wydziałowa Komisja Dydaktyczna (Załącznik 10.3b). Na zebraniu tejże Komisji w dniu 9 grudnia 2016 r. podjęto decyzję o

konieczności dodatkowego informowania studentów w sposób bezpośredni o działaniach podjętych w wyniku analizy ankiet ewaluacyjnych (dwukrotnie w ciągu roku: po zebraniu ankiet – podsumowanie zdobytych informacji, wskazanie na pojawiające się problemy; w czerwcu – o podjętych działaniach naprawczych).

4. Obowiązujące na kierunku filozofia efekty kształcenia (odnoszące się do studiów stacjonarnych pierwszego stopnia, drugiego stopnia oraz do studiów doktoranckich) początkowo zostały sformułowane w Załączniku nr 5.1 do uchwały nr 32 Senatu UMK z dnia 24 kwietnia 2012 r. (Załącznik 10.4a). Zaledwie rok później, w oparciu o wyniki prowadzonych w skali uczelni procedur ewaluacyjnych, zostały one przeformułowane i udoskonalone w oparciu o wytyczne Uchwały nr 37 Senatu UMK z dnia 26 marca 2013 r. zmieniającej uchwałę Nr 32 Senatu UMK z dnia 24 kwietnia 2012 r. w sprawie określenia efektów kształcenia dla kierunków studiów wyższych prowadzonych w Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu (Załącznik 10.4b).

Stosowane metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia są adekwatne do zakładanych efektów uczenia się, wspomagają studentów w procesie uczenia się i umożliwiają skuteczną weryfikację oraz ocenę stopnia osiągnięcia każdego z zakładanych efektów uczenia się, w tym w szczególności w zakresie zaawansowanej i pogłębionej wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych niezbędnych w działalności badawczej, w przyszłej aktywności zawodowej oraz praktyce społecznej na każdym etapie procesu kształcenia, także na etapie przygotowywania pracy dyplomowej i przeprowadzania egzaminu dyplomowego, oraz w odniesieniu do wszystkich zajęć, w tym zajęć z języków obcych. Podstawą ewaluacji jest ocena dokonywana przez prowadzącego zajęcia. Sposób formułowania tej oceny został poddany standaryzacji zależnie od typu kursów z uwagi na ich specyfikę i sposób pracy na zajęciach. Plany modułów i studiów są monitorowane na podstawie ankiet ewaluacyjnych pod kątem realizacji efektów uczenia się. Jeśli treści realizowane przez dany przedmiot bądź sposób sprawdzania efektów uczenia się odbiegają od założeń przyjętych w sylabusie przedmiotowym, który powinien odpowiadać programowi studiów, przeprowadzana jest zewnętrzna ewaluacja zakresu realizacji efektów uczenia się dokonywana przez komisję powołaną przez Dziekana WH. Procedura dotycząca zasad oceny realizacji zakładanych efektów uczenia się na kierunkach prowadzonych na Wydziale Humanistycznym została wprowadzona odrębną Uchwałą Rady Wydziału Humanistycznego z dnia 14.03.2017 r. (Załącznik 10.4c). Należy nadmienić, że w związku ze zmianami wprowadzonymi przez Ustawę z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6–8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (Załącznik 10.4d), jak również zgodnie z Uchwałą nr 5 Senatu UMK z dnia 5 lutego 2019 r. w sprawie dostosowania programów studiów do wymagań ustawy z dnia 20 lipca 2018. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Biuletyn Prawny UMK z 2019 r., poz. 27), efekty uczenia się oraz programy i plany studiów na kierunku filozofia I i II stopnia zostały w 2019 r. odpowiednio zmienione przy zachowaniu istotnego związku z koncepcją kształcenia na kierunku filozofia, jak również z poziomem i profilem studiów.

5. Dyrekcja Instytutu Filozofii, przy wsparciu Rady Instytutu wykazuje się konsekwentną dbałością o możliwie nieznaczne i nieinwazyjne modyfikowanie programu studiów oraz zakładanych efektów uczenia się, uzależniając wprowadzane korekty od względów natury merytorycznej, personalno-kadrowej (staże, wyjazdy, choroby pracowników, odejścia na emeryturę lub nowe zatrudnienia), na wnioski prowadzących zajęcia (zmiana formy zajęć lub sposobu zaliczenia zajęć podyktowana wynikami konsultacji prowadzącego ze studentami), z powodu sytuacji demograficznej (wyniki rekrutacji bądź też brak zainteresowania pauzującym przedmiotem fakultatywnym przez co najmniej rok lub dwa), w związku ze zdecydowaną polityką władz dziekańskich Wydziału w zakresie redukcji nadliczbowych obciążeń dydaktycznych pracowników, oraz w odpowiedzi na wyniki anonimowych ankiet pozajęciowych studentów i doktorantów oraz zalecenia opracowującej te wyniki w postaci dorocznych protokołów Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia przy Instytucie Filozofii UMK (Załącznik 10.5a–f). Modyfikacje dotyczyły wyłącznie poszczególnych kursów lub modułów kształcenia bez ingerencji w kierunkowe efekty kształcenia. Każda wyżej opisana zmiana była, zgodnie z obowiązującymi procedurami, najpierw konsultowana z Radą Instytutu Filozofii, a następnie dyskutowana i głosowana przez Wydziałową Komisję Dydaktyczną, oraz zatwierdzana przez Radę Wydziału Humanistycznego. Przegląd programów studiów jest dokonywany przez dyrekcję Instytutu Filozofii ze odpowiednim wyprzedzeniem przed każdym nowym rokiem akademickim. Pracownicy są wówczas informowani o możliwości zgłaszania sugestii oraz wprowadzania korekt.

W związku ze zmianami zachodzącymi w szkolnictwie wyższym w Polsce, wynikającymi z wejścia w życie z dniem 1 października 2018 r. Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, decyzją Rady Instytutu Filozofii z dnia 26 lutego 2019 r. powołano czteroosobową komisję, złożoną z pracowników naukowo-dydaktycznych Instytutu Filozofii oraz doktorantki, będących członkami Rady. Zadaniem komisji było przygotowanie nowego kompleksowego programu i planu studiów, skorelowanego z nowymi efektami uczenia się, dostosowanymi do wymogów wspomnianej Ustawy (Załączniki 10.5g–o).

Obsada zajęć dydaktycznych dokonywana jest na podstawie posiadanych przez prowadzących kompetencji, doświadczenia zawodowego, ze znacznym udziałem prowadzonych aktualnie lub zakończonych badań naukowych. Merytoryczny oraz metodyczny poziom zajęć, realizowanie przez wykładowców zakładanych efektów uczenia się, monitorowane są przy użyciu zróżnicowanych narzędzi ewaluacji zajęć dydaktycznych, takich jak: okresowa ocena pracowników, hospitacje zajęć, ankiety ewaluacyjne poddawane dorocznej analizie przez Instytutową Komisję ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia). W wyniku tak rozumianej ewaluacji (tzw. ankiety studenckie), szczególnie w przypadku ocen negatywnych, formułowane są postulaty eliminacji tych elementów systemu kształcenia, w których rozpoznano nieprawidłowości. Wszystkie oceny indywidualnych osób są po posiedzeniu komisji instytutowej przedstawiane każdemu z prowadzących przez Dyrektora Instytutu (w tym także pozytywne w ramach systemu motywacji pracowników), zaś wyniki ankiet ewaluacyjnych oraz przygotowywanych na ich podstawie raportów wpływają bezpośrednio na politykę obsady zajęć i decyzje kadrowe, gdyż oceny są uwzględniane w dokumentacji przygotowywanej na potrzeby ocen okresowych pracownika. Ponadto po

wprowadzeniu zarządzenia Nr 145 Rektora UMK z dnia 2 listopada 2015 r. (Załącznik 10.1m) w sprawie hospitacji zajęć dydaktycznych w UMK w Toruniu komisjom oceniającym pracowników przedkładane są raporty z hospitacji zajęć przeprowadzonych w okresie podlegającym ocenie.

6. Podstawowym sposobem weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów ocenianego kierunku na poszczególnych etapach kształcenia pozostaje wewnętrzny system ewaluacji wyników w ramach poszczególnych zajęć dydaktycznych, prezentowany w sylabusach w postaci kryteriów oceny postępów studenta. Weryfikacja osiągniętych efektów uczenia się jest podporządkowana regulacjom i kryteriom uzyskiwania zaliczeń poszczególnych lat studiów, którego głównym elementem pozostają zaprojektowane w kontekście całości programów studiów plany studiów dla poszczególnych lat, konstrukcja modułów zajęć w programach studiów, realizujących określone grupy efektów uczenia się, zaś podstawowymi jego elementami pozostają analizy osiągniętych efektów uczenia się dokonywane przez prowadzących poszczególne zajęcia przy użyciu szczegółowo opisanych w sylabusach przedmiotowych kryteriów zaliczenia poszczególnych przedmiotów.

7. Wychodząc naprzeciw wymogom ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, władze Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu podjęły decyzję o objęciu od dnia 1 stycznia 2019 r. obowiązkiem sprawdzenia antyplagiatowego każdej powstającej na uczelni pracy dyplomowej przed dopuszczeniem jej autora do egzaminu dyplomowego. Obowiązek poddania prac dyplomowych takiej kontroli zostaje nałożony i pozostaje w pieczy opiekuna naukowego. Kontrola antyplagiatowa prac dyplomowych odbywa się z wykorzystaniem Jednolitego Systemu Antyplagiatowego (JSA) za pośrednictwem Archiwum Prac Dyplomowych (APD) Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu znajdującego się w Uniwersyteckim Systemie Obsługi Studiów (USOS) (Załączniki 10.10a–b).

8. W procesie zapewniania wysokiej jakości kształcenia na Wydziale Humanistycznym, w tym na doskonalenie i realizację programu studiów, oprócz wskazanych organów uczelni, jednostek oraz osób funkcyjnych, równie istotny i wciąż rosnący wpływ mają interesariusze wewnętrzni, w tym zwłaszcza studenci i doktoranci, oraz interesariusze zewnętrzni. Część interesariuszy, szczególnie wewnętrznych, bezpośrednio uczestniczy w procesie kształcenia (jego standaryzacji, ewaluacji, rozwijania, weryfikacji oraz doskonalenia). Inni, zwłaszcza interesariusze zewnętrzni, mogą mieć wpływ na określanie celów systemu kształcenia oraz ich realizację.

W celu dostosowywania efektów uczenia się do potrzeb rynku pracy i oczekiwań otoczenia społeczno-gospodarczego Instytut Filozofii podejmuje starania ciągłego włączania w funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia interesariuszy zewnętrznych. (zob. Kryterium 6).

Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów

Analiza SWOT programu studiów na ocenianym kierunku i jego realizacji, z uwzględnieniem szczegółowych kryteriów oceny programowej

	POZYTYWNE	NEGATYWNE
Czynniki wewnętrzne	<p>Mocne strony</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wysoki poziom naukowy kadry prowadzącej zajęcia na kierunku filozofia, potwierdzony kategorią A+ w 2013 i A w 2017 roku przyznaną dla Wydziału Humanistycznego. • Zindywidualizowana praca ze studentami przez cały okres studiów wraz z programem pozwalającym realizować indywidualne zainteresowania. • Zainteresowania badawcze kadry IF bezpośrednio przekładają się treści i tematykę prowadzonych zajęć, co zwiększa atrakcyjność studiów i zapewnia im wysoki poziom. • Dobre umiędzynarodowienie oferty programowej i bogata oferta zajęć pozwalających pogłębiać znajomość języków obcych. • Oferta programowa oraz formy studiowania stymulujące nabywanie kompetencji w zakresie pracy naukowej.	<p>Słabe strony</p> <ul style="list-style-type: none"> • Trudność z przekonaniem studentów o możliwości ich włączenia się w działania na rzecz doskonalenia procesu kształcenia wynikające z niskiego zaufania dla procedur instytucjonalnych. • Brak dostosowania budynku do potrzeb osób niepełnosprawnych. • Biurokratyczne przeładowanie procesów kształcenia powodujące alienację studentów wobec instytucji kształcącej i jej form organizacji oraz mechanizmów ich zmieniania.
Czynniki zewnętrzne	<p>Szanse</p> <ul style="list-style-type: none"> • Otwartość władz miasta na współpracę z uniwersytetem. • Duże zainteresowanie działaniami popularyzującymi podejmowanymi przez pracowników IF UMK ze strony osób oraz instytucji niezwiązanych z uniwersytetem.	<p>Zagrożenia</p> <ul style="list-style-type: none"> • Problemy demograficzne i geopolityczne średniej wielkości miasta, jakim jest Toruń, które przekładają się na niskie nabory na studia. • Permanentna niestabilność legislacyjna i organizacyjna na poziomie ogólnopolskim. • Negatywna stereotypizacja filozofii i szerzej nauk humanistycznych w przestrzeni publicznej. • Dominacja neokolonialnego myślenia o nauce, co szczególnie uderza w nauki humanistyczne. • Narzucanie nadmiernie rozrośniętych i obcych edukacji form organizacyjnych na procesy kształcenia, co prowadzi do oderwania się jednych od drugich.

(Pieczęć uczelni)

.....

(podpis Dziekana/Kierownika jednostki)

.....

(podpis Rektora)

....., dnia .....

(miejsowość)